Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 18. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 29-го СІЧНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 29, 1982 No. 18. VOL. LXXXIX.

АБИ КОЗАЦЬКОМУ РОДУ НЕ БУЛО ПЕРЕВОДУ!

ЗАКЛИК ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ УНС ТА ПРОГОЛОШЕННЯ КОНВЕНЦІЙНОЇ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КАМПАНІЇ

Союзовці!

Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу, виконуючи свою статутову повинність, з початком цього 1982 року проголосив уже 30-ту з черги Звичайну Конвенцію. Ця Конвенція відбудеться в місті Рочестері, у стейті Ню Йорку, в тижні від 24-го до 29-го травня цього 1982-го року.

Конвенції Українського Народного Союзу, від основуючої в „День Батька своєї країни" Джорджа Вашінгтона 22-го лютого 1894 року почавши, завжди досі були в нашій історії етапами, що визначували шляхи росту і розвитку нашого спільнотного життя в Новому Світі, як і нашої допомоги в кожночасних змаганнях нашого українського народу. Цими етапами в нашій історії стали ці конвенції не тільки своїми рішеннями, але у значній мірі підготовою до них, зокрема конвенційними організаційними кампаніями.

Мавши це на увазі та з цією метою, оцим проголошуємо цьогорічну КОНВЕНЦІЙНУ ОРГАНІЗАЦІЙНУ КАМПАНІЮ, яка триватиме до 31-го квітня цього року та метою якої є придбати Українському Народному Союзові в цьому передконвенційному часі щонайменше ДВІ ТИСЯЧІ (2.000) нових членів, забезпечених на суму ЧОТИРЬОХ МІЛЬЙОНІВ (4,000,000) долярів!

Український Народний Союз, крім багатобічних модерних забезпеченевих користей, родами і вартістю яких він не поступається перед навіть найбільшими комерційними кампаніями, дає рівночасно найбільше і найвартісніше для нас забезпечення нашого українського майбутнього у З'єднаних Стейтах Америки і в Канаді, забезпечує таке актуальне тепер у цих наших країнах КОРІННЯ нашого українського роду, забезпечує, щоб цьому нашому КОЗАЦЬКОМУ РОДУ НЕ БУЛО ПЕРЕВОДУ ані тут, у Новому Світі, ані там, у Старому Краю, до знищення якого народовбивчим „злиттям націй" так жорстоко змагає комуно-московський окупант.

Пам'ятаймо, що кожний новий член Українського Народного Союзу–це нова цеголка в розбудові і закріплюванні Української Заморської Твердині! Кожний новий член УНСоюзу–це новий активний і жертвенний член нашої Української Громади, отже і кожна нова забезпеченева грамота УНСоюзу-це нова національна метрика на те, щоб козацькому роду не було переводу!

Закликаємо Вас усіх: урядовців і членів Відділів та Окружних Комітетів і, зокрема вже обраних чи це кандидатів на делегатів на Конвенцію, включитись якнайбільш активно в цю Конвенційну Організаційну Кампанію і тим причинитись, щоб недалека вже 30-та Конвенція УНС стала історичною своїми успіхами.

Як у минулому, так і тепер за участь і успіхи в конвенційній організаційній кампанії встановлено відповідні звичайні та надзвичайні організаційні нагороди.

Кожночасні більші успіхи у цій кампанії віднотовуватимемо на сторінках наших пресових органів.

Джерзі Сіті, Н.Дж., січень 1982.

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УНС

Р. Татарський переобраний на голову Округи УНС в Дітройті

Дітройт, Миш.(В.П.). — В суботу, 23-го січня 1982 року, в навечер'я відзначення роковин державности України, відбулися тут звичайні річні Загальні Збори Окружного Комітету Відділів УНСоюзу, у висліді яких Роман Татарський був переобраний на голову Округи.

Збори відбулися в залі Українського Народного Дому при вулиці Мартін, і в них взяли участь 39 делегатів, які репрезентували 12 Відділів Мишигену і південного Онтаріо.

Зборами проводила Президія у складі: В. Бойд-Борискевич — предсідник, Ольга Марущак — заступниця предсідника, Г. Корб'як — секретар. До Президії були також запрошені: д-р Іван О. Флис, головний предсідник УНСоюзу, та обидва головні радні — Євген Репета і Роман Куропась.

Із звіту голови Округи Р.Татарського та звіту організаційного референта Є. Репети виходить, що у звітовому часі в Окрузі приєднано 165 нових членів, чим виконано на 79 відсотків намічену квоту. Про союзову роботу Управи звітували обидва заступники голови — В. Бойд-Борискевич і Р.Куропась, а також Г. Корб'як, секретар, і Я. Базюк, фінансовий референт. Про суспільно-громадську діяльність дав ширший огляд пресовий референт В. Папіж. Про перевірку діловодства звітував з рамени Контрольної Комісії д-р А.Слюсарчук.

Запрошений до слова головний предсідник УНСоюзу д-р І.О.Флис дав широкий образ багатогранної діяльности Головного Уряду УНСоюзу, його вклад у суспільно-громадське життя, науково-видавничу діяльність, допомогові акції, організаційний і фінансовий стан. Зупиняючись на діяльності Округи Дітройт, сказав, що ця Округа належить до передових. Підкреслив з признанням організаційну діяльність чотирьох чемпіонів, завдяки яким Округа могла добитися 79 відсотків наміченої квоти, а саме: Роман Татарський (94-ий Відділ) — 45 членів, Володимир Літинський (341) і д-р Атанас Слюсарчук (174) по 33 члени, Стефанія Федик (292) — 22 члени.

В дискусії над звітами промовляли: д-р А.Слюсарчук, П.Сотник, С. Степанець, В. Лещук, інж. В. Колодчин, П.Дуда, В. Літинський, Є. Репета і інші.

В загальному дискутанти висловлювали признання як Головному Екзекутивному Комітетові, так і Управі Округи за їхню корисну діяльність, а при тому подавали думки відносно дальшої діяльности.

На внесення Номінаційної комісії, що його відчитав Р. Куропась, переобрано через аклямацію Управу Окружного Комітету в складі: Р.Татарський — голова, В. Бойд-Борискевич і Р. Куропась — заступники голови, Г. Корб'як — секретар, Я. Базюк — фінансовий референт, Є. Репета — організаційний референт, В.Папіж — пресовий референт, Д. Кошильовський, М. Кончак, В.Літинський і М.Бобер — члени. Контрольна Комісія: д-р А. Слюсарчук, Ольга Марущак і П. Залуга.

На найближчому засіданні Управа розгляне пропозиції і намітить плян праці на біжучу каденцію.

У Філядельфії відзначено День Солідарности

Філядельфія, Па. (Х.С.). — У вівторок, 12-го січня ц.р., тут біля ратуші Філядельфійський Комітет Оборони Національних і Людських Прав України влаштував демонстрацію, відзначаючи десяту річницю масових арештів українських культуротворців і восьму річницю з дня, коли Вячеслав Чорновіл, перебуваючи другий рік у в'язниці, (заарештований теж вдруге), проголосив голодівку, виславши заклик до всіх українців у світі, яким встановив 12-те січня — День Солідарности з українськими політичними в'язнями, тими, що борються за національні і людські права українського народу.

Коло 50 учасників, не зважаючи на дуже холодну погоду, взяли участь у демонстрації й молебні, тримаючи в руках засвічені свічки та транспаранти.

Під час демонстрації членки Комітету роздавали летючки та інформували американців про День Солідарности.

Молебень у намірені українського народу відслужили о. митрат Зенон Злочовський і о. Маріян Процик. Молебень закінчено піснею-молитвою „Боже, вислухай благання".

В демонстрації й молебні взяли участь сестра Ґльорія, видатна католицька діячка, директорка духовного міського обслуговування; католицький священик із церкви св.Джеймса в Elkins Park о. П. Боленд, та член Міської ради Джовн Краєвскі, яка на старання Комітету внесла резолюцію до Філядельфійської Міської ради про „День Солідарности" і передала ту резолюцію голові Комітету Оборони Національних і Людських Прав України Уляні Мазуркевич. Голова К-ту прочитала резолюцію зібраним.

Наспіла також резолюція від Пенсильванійського губернатора Дика Тирнбирґа.

Перебіг демонстрації фільмувала місцева телевізійна станція, русло 3. Були також присутні кореспонденти американських часописів „Івнінґ Бюлетін" і „Дейлі Нюз".

У неділю, 10-го січня, з ініціятиви Комітету і за згодою Митрополита Української Католицької Церкви Владики Стефана Сулика у церквах філядельфійської архиепахії відбулися Богослуження в намірені українських політичних в'язнів та українського народу.

Помер Р. Тенетило, довголітній секретар 201-го Відділу УНСоюзу

Колдейл, Па. — В середу, 27-го січня 1982 року, тут в ранніх годинах помер Роман Тенетило, секретар 201-го Відділу УНС, Братство св. Михаїла.

Покійний народився в Україні, в селі Созан біля Старого Самбора. До Америки приїхав у 1921 році і осів на короткий час в Ню Йорку. До Колдейлу переїхав у 1923 році і там прожив аж до смерти.

Членом УНСоюзу був на протязі 60 років, а секретарем 201-го Відділу був повних 50 років.

Залишив у смутку дві дочки Анну і Юлію, чотирьох синів — Семена, Стефана, Йосипа і Романа та 18 внуків і 9 правнуків.

Панахида відбудеться в п'ятницю, 29-го січня, у похоронному заведенні Ґули, а похорон у суботу, 30-го січня, з церкви св. Миколая на місцевий цвинтар.

ЗВІЛЬНИЛИ СХОПЛЕНОГО АМЕРИКАНСЬКОГО ГЕНЕРАЛА

Падуа, Італія. — Тут, у четвер, 28-го січня, в год. 11:30 перед полуднем італійського часу спеціяльний відділ італійської поліції виконав несподіваний наскок на один з мешкальних будинків міста Падуа, розташованого недалеко Венеції, без одного вистрілу захопив одне з помешкань в тому будинку й звільнив перетримуваного там італійськими терористами американського генерала Джеймса Дозієра.

Як відомо, ген. Дозієра схопили терористи з Червоних бригад у Вероні, Італія, у його приватному помешканні, до якого вони дісталися перебрані за робітників міських водопроводів. Звільнений генерал є в доброму здоровельному стані. Поліція, яка захопила несподіваним штурмом мешкання, де перебував генерал, знайшла його прикованим ланцюгами до ліжка, босим та занедбаним. Його охороняли п'ятеро терористів. Швидкість наскоку поліції була така, що терористи не мали змоги вжити зброї, ані виконати будь-якої іншої акції. Всіх п'ятьох терористів арештовано. Перед наскоком поліції і звільненням генерала Дозієра стало відомим, що терористи підготовляють його вбивство вже в близькому часі.

Італійська поліція працювала у вийнятково напруженій ситуації. Публічна опінія Італії й усього світу домагалася від неї розв'язки всіх таємниць, зв'язаних із схопленням генерала. Великий натиск поставила поліція на здобуття внутрішніх інформацій з-поміж Червоних бригад, які подали точну адресу й умови перебування генерала та його сторожі.

Звільнення генерала Дозієра після 42-денного перебування в руках терористів та арештування 5-ох терористів, які пильнували його, разом з іншими здобутими при тій нагоді інформаціями, як подають з поліційних кіл Італії, дасть змогу основно ослабити, а може й зовсім розбити організацію Червоних бригад в Італії.

Німецькі соціялісти вимагають права вето в обороні Европи

Бонн, Західня Німеччина. — Лідер Соціял-демократичної партії Західньої Німеччини і колишній канцлер Віллі Брандт подав до публічного відома на пресконференції в Бонні зміст нової пропозиції на партійну конференцію в квітні ц.р. Цією пропозицією соціялістичний уряд Західньої Німеччини хоче запевнити собі повну контролю, а навіть фактичне право вета над дальшим розвитком оборонних заходів в Европі, а зокрема над розміщенням оборонних ракет на території Західньої Німеччини.

В цій пропозиції керівництво соціял-демократичної партії вимагає: „На терені Західньої Німеччини ракети не будуть приміщувані, доки соціял-демократи не будуть впевнені в результатах конференції в Женеві". Конференція в Женеві присв'ячена справам обмеження в Европі розміщення середньо дистансових ракет, яких Совєтський Союз розмістив уже великі кількости в Східній Німеччині, а Захід плянує для рівноваги почати розміщувати в Західній Европі лише в 1983 році. В цьому самому проєкті передбачується, що конгрес соціял-демократів, який відбувається в осені наступного року розгляне ширше ту справу, враховуючи як в тому часі будуть проходити наради в Женеві, якщо вони ще триватимуть, або які будуть її остаточні результати, якщо вони вже будуть закінчені.

Еґон Бар, відповідальний за ділянку державної безпеки в президії Соціял-демократичної партії додав до повідомлення Брандта, що таке рішення прийняла президія, яка складається з 40 членів, на нараді в понеділок, 25-го січня, подавляючою більшістю голосів, бо тільки три голоси були проти. Ті три голоси це були представники крайнього лівого крила соціялістів, яке вимагає повного розброєння без огляду на совєтську мілітарну загрозу.

Французи розв'язали проблему безпеки атомової продукції

Париж, Франція. — Рішенням французького уряду дозволено закордонним науковцям і спеціялістам атомової фізики та її практичного застосування запізнатися з французькими здобутками в ділянці безпеки продукції атомової енерґії для мирного споживання.

Основник і директор-емерит Ляборaторії Доннер Каліфорнійського університету, Джан Лоренс, відвідав відповідні французькі споруди й висліди своїх спостережень та студій подав до публічного відома. Проф. Лоренс подав, що під сучасну пору 42 відсотки електроенерґії у Франції вже виробляють атомові алектрівні, а остаточною ціллю є в передбачливому майбутньому повністю перейти на атомові електрівні. Французьким ученим вдалося фактично розв'язати проблему безпеки своїх атомових реакторів так, що та найбільша перешкода для розбудови тієї індустрії в засаді усунена. Французькі атомові споруди не лише забезпечені від стихійних нещасть, як це вже сталося декілька разів на терені ЗСА але також безпека працюючих у модерних атомових станціях значно вища від приписаних вимог. В атомовому реакторі Фенікс, що міститься в Маркуль, південна Франція, атомова радіяція зведена до такого мінімуму, що вона в ніякому разі не може відбитися на людях, які там працюють. 400 працівників, які там зайняті, піддані такій мінімальній різниці проміювання, яка є, як подає проф. Лоренс, між атмосферою Денверу і Сан Франсиско.

Проф. Лоренс пропонує, щоб ЗСА якнайскорше перейшли до того рода продукції електроенерґії й цим унезалежнили себе від надмірного вживання нафтової ропи.

Москва висловлюється за діялогом зі Заходом

Москва. — Всупереч галасливій кампанії совєтських засобів масової інформації і пропаґанди офіційний речник СССР прем'єр Ніколай Тіхонов висловився за конструктивним діялогом з ЗСА.

„Совєтський Союз не шукає конфронтації з ЗСА і робить все, що в його силах, щоб спрямувати розвиток подій до конструктивного діялогу" — сказав Тіхонов на зустрічі з делеґацією Анґолі, яка перебуває в Москві. Тіхонов висловив велике невдоволення з того приводу, що ЗСА приступили до вирівнення тих переваг, які останнім часом Москва осягнула в озброєнні та засудив допомогу ЗСА Польщі, яку він назвав „втручанням у внутрішні справи Польщі". Він також повторив пропозиції Леоніда Брежнєва, які той висунув в часі минулорічного його перебування в Бонні. Брежнєв тоді запропонував, щоб Захід і СССР припинили дальше розміщування своїх атомових ракет у Европі, але при передумові, що вже розміщені Совєтським Союзом ракети типу СС-20 залишаться на своїх готових до вистрілу рампах у Східній Німеччині.

ЗСА разом із своїми союзниками плянують розмістити в противагу до тих совєтських СС-20 американські ракети типу Шерман - 2, щойно в 1983 році. Західні країни і ЗСА вимагають від Москви розмонтування вже розміщених СС-20, як частини домовлення в справі нерозміщування атомових ракет в Европі. Совєтський Союз катеґорично протиставиться тому, бо розміщені ним ракети СС-20 забезпечують йому тривалу мілітарну переваґу в Европі, яку він осягнув в Европі і якої за ніяку ціну не хоче зректися, бо власне при її помочі та дальшим тиском він плянує застрашувати Европу й добиватися від неї дальших уступок.

Невтральність Західньої Европи потрібна Совєтському Союзові в обличчі назріваючої критичної ситуації на Далекому Сході, де Китай і Японія зміцнюють свою співпрацю, як висловлюються політичні коментарі інформаційних засобів у світі.

У світі

ПАРЛЯМЕНТ ІЗРАЇЛЯ ВІДКИНУВ 55—МА голосами проти 52-ох внесок недовір'я, що його зголосила опозиція очолена Партією праці Ізраїля. Партія праці мала більшість в ізраїльському парляменті й вела уряд Ізраїля від постання держави Ізраїля 1948 року. Але програла вона вибори до парляменту в попередній каденції, а в теперішніх виборах Менахем Беґін знову здобув коаліційну більшість. Вотум недовір'я був мотивований політикою евакуації решти Синайського півострова, яку веде Беґін та зависоким відшкодуванням, яке він пропонував виплатити тим, хто мусить опустити Синай з огляду на передання його Єгиптові. Беґін приготовляє нову еру в співпраці з Єгиптом після звільнення Синайського півострова, яка, згідно з його плянами, мала б принести великі матеріяльні користі для обидвох сторін та спричинитися до миру на Близькому Сході. Опозиція, а особливо Партія праці, закидають йому, що він негнучкий у своїй політиці та доктринерський і через це завогнює конфлікт з арабами.

АВГУСТИНА ВАЩЕНКО І ЇЇ ДОЧКА ЛІДІЯ, ЯКІ перебувають разом з іншими членами своєї родини в пивниці американської амбасади в Москві, де вони шукають азилю та звідки вони вже від довшого часу провадять боротьбу за дозвіл виїхати з СССР за кордон, облегчили свою голодівку. Голодівку почали вони ще на Різдво у зв'язку з тим, що ніхто навіть американська амбасада не робить заходів, щоб вони такий дозвіл отримали. Після трьох і півроку перебування в пивниці родина Ващенків тратить терпеливість і домагається полагоди їхньої справи. Всі намагання міжнародних релігійних організацій та різних видатних людей перед різними совєтськими інстанціями дотепер не дали ніяких успіхів. Совєтський уряд вимагає, щоб Ващенки добровільно покинули будинок амбасади, або щоб американські чинники силою усунули їх. На це останнє американці не погоджуються.

У ВІЙНІ ПОМІЖ ІРАНОМ І ІРАКОМ ДІЙШЛО до перших познак злагіднення. Обидві сторони погодилися на пропозицію генерального секретаря ОН дозволити полоненим ворожим воякам мати відвідини членів своїх родин під надзором представників Міжнародного Червоного Хреста. Перший крок у цьому напрямі зробив Іран, який дотепер дуже безкомпромісово протиставлявся всяким спробам злагіднення, а негайно після нього долучився до цього Ірак.

В Америці

КОЛИШНІЙ ПОСАДНИК ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ФРЕНК Різзо заявив своїм прихильникам, що він в скорому часі повернеться до активного політичного життя і виставить свою кандидатуру на посадника цього міста під час виборів в 1983 році. „Я напевно повернуся до політики", — заявив Різзо, демократ з Пенсильванії, який був посадником Філядельфії дві каденції, не зважаючи на те, що деякі ліберальні кола називали його „залізним канцлером" і контроверсійною особою. Ф. Різзо уступив в 1979 році після того, як програв референдум, який дозволяв би йому кандидувати на третю каденцію.

ПОІНФОРМОВАНІ ОСОБИ КАЖУТЬ, ЩО СЕРЕД „реґенової трійці" тобто трьох його найближчих співробітників, які належать до так званого „кухонного кабінету", наступило серйозне непорозуміння, яке можна сміливо назвати „домашньою війною". Ці ж особи твердять, що Джеймс Бейкер і Майкел Дівер тяжко працюють над тим, щоб з цієї „трійці" усунути Едвіна Міза, довголітнього приятеля президента Роналда Реґена і найбільш довірену в Білому Домі особу.

РЕЧНИКИ БІЛОГО ДОМУ ТИХО, АЛЕ РІШУЧО відкинули пропозицію конференції губернаторів, щоб в літніх місяцях 1982 року скликати нараду на високому рівні з участю президента Роналда Реґена, губернаторів, посадників великих міст і членів Конґресу для обміркування бюджету теперішньої Адміністрації і обмеженої допомоги федерального Уряду для стейтів і міст. Пропозицію про скликання такої наради висунув губернатор Вермонту Ричард Снеллінґ, теперішній голова конференції губернаторів, які, до речі, вже на своїх попередніх нарадах критикували економічну політику Реґена.

ДЕЯКІ АМЕРИКАНСЬКІ ЗАКОНОДАВЦІ, ЯКІ студіюють проблему кубинських втікачів кажуть, що диктатор Куби Фідель Кастро радо хоче позбутися бодай ще трьох мільйонів кубинців з економічних причин. Кубинська економія, як відомо, знаходиться на шляху повної стаґнації. Американські чинники тому не виключають, що Кастро намагатиметься в майбутньому влаштувати ще один великий „ізход" кубинських втікачів, до яких він, очевидно, долучить усіх кримінальників, які являються тягарем для держави. Не відомо ще, кажуть спостерігачі, як до таких замірів поставиться федеральний Уряд і президент Роналд Реґен.

КНР поглиблює відносини з Великою Британією

Лондон, Англія. — Уряд КНР робить заходи для поглиблення співпраці з Великою Британією на всіх відтинках життя, а зокрема в економіці та шуканні спільної постави до основних міжнародних проблем сучасности.

Співпраця між ЗСА і КНР зустрічає численні труднощі. Одною з головних є становище Вашінґтону до справи острова Тайвану, який Китай уважає невіддільною частиною Китаю і змагає до його якнайшвидшого приєднання. ЗСА вже раніше, за президентури двох попередніх президентів, Ричарда Ніксона і Джіммі Картера визнали ідею „одного Китаю" та погодилися з фактом, що Тайван є частиною того єдиного Китаю, але теперішній Уряд президента Роналда Реґена не заперечуючи в принципі „одного Китаю", на ділі проводить політику підтримки Тайвану, проти чого щораз гостріше виступає Пекін.

В такій ситуації Пекін шукає інших західніх партнерів як для поширеної торгівлі так і для спільного фронту в міжнародних справах. Цілий ряд англійських фірм заключили великі контракти з КНР. Між тими фірмами є „Марконі Спейс енд діфенс системс", яка доставляє Китаєві комплексні системи обслуги і спрямовування вогню польової артилерії. Це є найбільш досконала під сучасну пору система для тієї цілі. Компанія Марконі Авіоніко підписала ще більший контракт на доставу КНР електронного устаткування частина якого буде вжита для керування летунським рухом і бойовими операціями різного рода літаків. Від довшого часу відбуваються розмови між представниками КНР і фірмою Гаррієр, яка одинока в світі виробляє модерні бойові літаки з вертикальним стартом і приземленням. Проти продажу англійцям тих літаків дуже рішуче виступає Совєтський Союз, який заявив, що коли б це сталося, то він зареаґує відповідно.

Візита ця занепокоїла поважно Москву і в повідомленні ТАСС сказано: „Англійська преса, коментуючи наступний візит М. Тетчер у КНР, не приховує, що зближення офіційного Лондона і Пекіна ґрунтується на запеклому антирадянізмі. Лондонська „Таймс" підкреслює, що „Китай цінить зусилля Тетчер по підтриманню опозиції" Радянському Союзові".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303
P.O. Box 346 Jersey City N.J. 07303

Крути — занедбане свято молоді

Дня 29-го січня 1918 року відбувся біля залізничної станції Крути на шляху Москва-Бахмач-Київ бій, в якому коло 600 українських вояків — всі вони молоді люди — протиставилися кругло чотирьом тисячам регулярного большевицького війська, яке маршувало на Київ. Ті українські вояки, що їх Михайло Грушевський назвав у своїй промові на похороні поляглих „Українськими термопільцями", складалися із Студентського куреня, сотні, Юнацької школи і одної чоти Гайдамаків — всі вони були слабо озброєні і слабо вишколені. Кругло половина загинула, припізнивши своєю смертю на кілька днів дальший похід большевицького займанця, що вможливило підписання у Бресті Литовському мирового договору з центральними державами (Берестейський мир).

Між двома світовими війнами керівні кола українського суспільства в Західній Україні узгіднили з представниками зорганізованої студентської молоді, що Свято Крут — це свято молоді. Крути стали символом героїзму української молоді. Крути — з сутовійськового погляду — були погано підготованою операцією, а факт, що після трьох військових з'їздів, які ніби репрезентували мільйони українських вояків, треба було вислати на оборону Києва таку невеличку, на швидку руку заімпровізовану частину — цей факт записав в історії сумне, просто трагічне явище солом'яного вогню, яким був вогонь приспаного неволею народу в 1917-21 роках. Проте ці негативні риси тільки підкреслюють героїзм тих молодих українських людей, які йшли на певну смерть, коли треба було боронити батьківщину. І тому треба з жалем ствердити, що якось тепер українська вільна зорганізована молодь неначе призабула, занедбала відзначування роковин бою під Крутами, роковини того бою, який засвідчив раз-назавжди, що українська молодь — патріотична, геройська, яка ставить чин вище фрази.

Бій під Крутами має вже свою цілу літературу, — при чому присвячене йому добре місце не тільки в Загальній, але й гасловій енциклопедії українознавства. Згадано там м. і.,що заходами ЦЕСУС-у видано англійською мовою брошуру пера теперішнього ректора Українського Вільного Університету В. Янева. Пора відновити гарну традицію щорічних відзначувань у честь героїв з-під Крут — скрізь, де живе вільна українська молодь, що мріє про відзискання Україною своєї незалежної державности.

Новий федералізм

Основним змістом першої промови президента Роналда Реґена „Про Стан Унії", яку він виголосив 26-го січня ц. р. перед з'єднаними палатами Конґресу, була рекомендація, чи пак заповідження радикальної реформи цілої державно-економічної системи, при чому велика частина програм і компетенцій, які дотепер належали до центрального федерального Уряду у Вашінґтоні, мають перейти під відання і відповідальність стейтів і міст. Ця програма-на кругло 47 більйонів видатків. Президент заповів, що деякі з тих програм будуть реалізовані спільно федеральним урядом і місцевими органами влади, але в принципі виступав проти надмірно розпучнявілого федерального бюрократичного апарату та проти скидання на федеральний бюджет усього тягару за всі потреби країни.

Промову Президента раз-у-раз переривали бурхливими оплесками, особливо тоді, коли він заявив, що Уряд „не відвернеться спиною до бідних і старих і тоді, коли запевняв, що Америка прагне миру і добробуту. Президент признав існування тепер поважних труднощів, назвав існуюче безробіття „трагічним" явищем, але запевняв, що це „тільки початок" започаткованих ним реформ, наставлених на переборення інфляції. Він далі твердив, що найбільшою причиною економічної скрути Америки є щорічні багатобільйонові державні дефіцити і заповів дальше скреслюваня з бюджету сум, — проте запевняв, що соціяльне забезпечення буде ненарушене.

У своїй промові Президент заторкнув теж найважливіші проблеми закордонної політики, натаврувавши за іменем Кубу і Лівію за їх експорт міжнародного тероризму та переслідування опозиції в Польщі. Заповів дальше скріплювання американської збройної сили, потрібної для збереження миру, а не започаткування війни. Він таврував скептиків і закликав до єдности в цілому народі, щоби спільними силами перевести „оновлення" країни. Промова Президента була сповнена не тільки оптимізму, але й закликів до зберігання того духа бодрости і героїзму, який прикметний американському народові за всю поверх двістілітню історію цієї країни.

Промова Президента була примирлива супроти опонентів, що вказувало на свідомість Президента, що він має і матиме поважну опозицію. Але він оптиміст — і покищо користується підтримкою більшости народу.

НОВООБРАНИЙ ПРЕЗИДЕНТ ФІНЛЯНДІЇ Мауно Коївісто зложив після вибору декларацію, що Фінляндія й надалі буде продовжувати свою просовєтську політику назовні,до чого вона примушена міжнародним договором з Москвою, а внутрі буде зміцнювати свою господарку та підносити добробут населення. Москва офіційно ще не заакцептувала нового президента.

Роман Барановський

МАРНУВАННЯ ЧАСУ

Події, які заіснували на XIII Конґресі Українців Америки в жовтні 1980 року, як і під час підготови до нього, призвели до кризи в Українському Конґресовому Комітеті Америки, яка триває й досі та має свій імпакт не тільки на ситуацію в нашій американсько-українській громаді, але до деякої міри і на всю українську діяспору. Грубі статутові і процедуральні порушення на тому Конгресі та під час підготови до нього заставили представників 22-ох крайових організацій запротестувати проти тих порушень виходом з Конгресу. До них долучилося ще п'ять дальших організацій і представники тих 27-ох крайових організацій на спільних нарадах 22-го листопада того ж 1980 року, і мавши на увазі, що викликана подіями на XIII Конгресі жалюгідна ситуація не може продовжуватись у безконечність, заснували Комітет за Правопорядок в УККА, з метою і в надії, що добро громади і української справи вкінці таки переможуть і пощастить довести до якогось порозуміння та наладнання справ в УККА.

Мавши це на увазі, та з думкою про добро нашої громади і української справи, Президія Комітету за Правопорядок в УККА заініціювала зустрічі і розмови з речниками теперішнього УККА.

Перша зустріч відбулася 12-го грудня 1980 року і в ній Комітет за Правопорядок репрезентували: д-р Іван Флис, який був речником Комітету, Іван Олексин, д-р Богдан Шебунчак, мгр Іванна Рожанковська, Роман Данилюк і ред. Ольга Кузьмович. Речниками УККА на цій зустрічі були: д-р Лев Добрянський, ред. Ігнат Білинський, д-р Аскольд Лозинський, Лев Футала, Володимир Мазур, інж. Евген Івашків, Богдан Тодорів, Олекса Калиник і мгр Ярослав Савка, які виступали як Комісія УККА та зразу заявили, що вони не визнають жадного громадського комітету і бажають розмовляти тільки з представниками чотирьох організацій, що їх вони вважають за ключові а це: УНС, УБС, ОДВУ і СУА. Щойно обстоювання д-ром Флисом і І. Олексином, що вони у цих розмовах репрезентують не тільки очолювані ними УНС і УБС, але й всі інші організації, які входять у склад Комітету за Правопорядок, спонукали представників УККА продовжувати розмови з представниками тих усіх організацій, дальше обстоюючи, що вони не визнають Комітету за Правопорядок. Та це вже їхня справа.

Д-р Іван Флис, як речник Комітету за Правопорядок, з'ясував чотири передумови повернення 27-ох організацій до участи в керівних органах УККА: 1) повний поворот до статуту УККА з-перед 1976 року, 2) поворот до ротаційної системи на пості екзекутивного віцепрезидента УККА, 3) повернення УККА його первісного характеру і 4) узгіднення характеру органу, який контролював би працю Екзекутиви (вужча Президія).

Комісія УККА погодилася на розгляд тільки другої і четвертої точок передумов, але обширна дискусія не довела до жадного узгіднення, бо проф. Добрянський обстоював повну легальність XIII Конгресу та вимагав підпорядкування обраним на тому конґресі органам. Усе ж таки в ході дискусії та на пропозицію інж. Івашкова обі сторони погодились відбути чергову зустріч і розмову, під час якої д-р І. Флис подасть докази порушення статуту під час Конґресу та під час його підготови.

Ця друга з черги зустріч відбулася 16-го січня 1981 року. Д-р І. Флис, не зважаючи на протест ред. І. Білинського, що це, мовляв, не є доцільне, відчитав приготовані ним на письмі докази статутових і процедуральних порушень під час Конґресу та під час підготови до нього. Речники УККА пробували опрокидувати докази порушень, обстоювали свої позиції, мовляв, усе на Конґресі та під час його підготови було правильне, та вимагали, що єдиним наладнанням конфлікту може бути поворот 27-ох організацій до участи в керівних органах УККА. Із чотирьох точок, запропонованих на першій зустрічі, вони цим разом погодились на розгляд тільки останньої, себто узгіднення характеру вужчої Президії Екзекутиви УККА, з передумовою, що членів тієї Президії визначить теперішня Екзекутива УККА. Ясно, що й ця друга зустріч, в якій взяли участь ті самі особи, що і в першій (за вийнятком д-ра Шебунчака, який в тому дні нездужав), закінчилася тим, що й перша: нічим.

Перебіг і вислід цих двох зустрічей і розмов був предметом звітів і дискусій під час Громадської Наради, яка відбулася в Ню Йорку 31-го січня 1981 року з участю 94-ох представників 27-ох організацій з Комітету за Правопорядок та деяких відділів УККА. Преса („Народна Воля", „Свобода", „Українські Вісті" та інші) широко інформували про ці наради та їх вислід. В нараді взяв участь первоієрарх Української Православної Церкви в ЗСА, Владика Мстислав, який звернув увагу, що XIII Конґрес був черговим звеном у довголітньому наступі одного політичного середовища для опанування та підпорядкування собі всього українського життя, і навіть Українська Православна Церква, яка є частиною того життя, стала предметом того наступу.

(Продовження буде)

З МОГО ВІКНА

Іванна Савицька

Уродиновий дарунок

(Прямо з життя)

Анна, постоявши безуспішно в довгій,втомлюючій черзі,знову прийшла додому з порожніми зовсім руками. Ноги їй задубіли, бо чоботи наковтавшись води, не гріли так, як колись. Нових тепер вже не купиш.

І знову голодний обід, і Мирон нарікатиме на незарадність дружини.

Купити м'ясо „на чорно" часом пощастить, та цей особливий люксус можливий лиш двічі в місяць, як приїдуть до міста доброзичливі люди. Як приїдуть! А що, коли не приїдуть? Як закурить снігом дорогу, як розмокне болото?

Немає іншої ради, треба робити так, як зробили сусіди, зловити голубів, годувати, аж потовстіють, а далі, — не треба й казати. Аж мороз поза шкуру йде, як подумати про жорстокість доби...

Голубів було чотири, та такі бідачиська марні, такі сухі, лиш кості та пір'я на них. І голубам — невесела година. Ніхто вже не сипле кришок, не сипле на плянтах ячменю, бо хліб уже не черствіє, а їсться навіть сухий, збіжжя тепер дороге, і хто там клопочеться голубиною долею у такий особливий час.

Анна поставила скриньку під кухонним вікном, щоб було тепло, та щоб хоч клаптик сонця і неба дарувати ув'язненим птахам.

Хто розуміє дивну голубину мову, оте воркотіння, вживання тривожних звуків безперебійні діялоги партнерів, той відчув би неспокій, що вкрався в маленькі серця, затривожені наглою зміною. Тут і тепло, і харч і ніби приязні люди, та щось підзорливе, недовірливе променіє від тієї турботи. Голубине серце, той сейсмограф почуттів, тремтить якоюсь тривогою.

— Вони товстіють, — сказав господар, піддуваючи голубам пір'я, що фіолетною хвилею впало тепло на руки.

— А вже, що товстіють, бараболя, та ще й сухарі, що ти їх сиплеш так щедро, не йдуть намарно.

Іноді, після обіду, обоє нахилялись над кліткою, приглядались цікавим гостям, що збившись в куточок клітки, гейби дрижали тремтіли.

— Які рожеві в них очка, сказала з любов'ю Анна, і щось, гейби сльозинка блистить в їхніх зіницях.

— Обгорни клітку, може померзли бідні. Відсунь подалі від вікна. Завтра роздобуду пшениці, тож то буде бенкет...

Миронові уродини надходили й Анна знала, що те найгірше мусить врешті прийти. Вийти б десь з хати на той час, поїхати б може до мами, не бути свідком жахливого, підступного вбивства.

Вбивати голуба, — символ любови і миру, уосіблення ласки, ніжности, милосердя, це підлість, крайня гидота. І ради чого? Ради одного, чи може кількох обідів. Вона не буде їх їсти, не торкне навіть, а Мирон, невже він такий твердий, позбавлений зовсім чуття, людського тонкого відчування?

І Анна рішилась. Вона відкрила засуву клітки і майже силою штовхнула голубів на волю.

А ввечері Мирон сказав: — Ти мені дала спокій, душевний спокій, найкращий у світі уродиновий дарунок.

Викиньмо клітку із кухні, вона нам більше не потрібна, а каша з грибами, Анно, дуже смачна вечеря...

Д-р Мирон Куропась

„АМЕРИКАНСЬКИЙ КРУЖОК"

III

Отець Микола Стефанович

Отець Микола Стефанович також прибув до Америки в 1895 році. Після кількох місяців перебування в Баффало, Н. Й. , він став парохом церкви Івана Хрестителя в Пітсбурзі, де він і залишився до його смерти в 1911 році. Він був головним секретарем Українського Народного Союзу від 1896 до 1897 року і головним предсідником від 1902 до 1904 року. В році 1903-му його обрали першим крайовим головою українського Національного комітету, першого американського Конґресу русько-українських організацій. Як діяльний симпатик робітничих юній, це був о. Стефанович, хто утворив спонзорований УНСоюзом Допомоговий фонд Леттімера, щоб рятувати з біди родини вуглекопів, забитих під час ганебної масакри в Леттімері 1897 року.

Отець Іван Ардан

Інший член „Американського Кружка", який прибув у 1895 році, був о. Іван Ардан, який спочатку осів у Джерзі Сити, Н. Дж., а пізніше переїхав до Олифанту, Пенсильванія. Його подвижницький труд на користь Русько-Української Церкви і його відлучення від Церкви латинським Владикою вже були згадані. Отець Ардан був редактором „Свободи" від 1900 до 1907 року, і це було за його редакторування, що „Свобода" звернула справді серйозну увагу на політичну дійсність в Америці. У переконанні, що ні Республіканська партія ні Демократична партія насправді тоді не дбали про добро руського робітника, о. Ардан закликав русинів голосувати за Юджіна В. Дебса, кандидата соціялістів у виборах 1900 року.

З часом о. Ардан розчарувався в Українському Народному Союзі, особливо тоді, коли єпископ Сотер Ортинський намагався перебрати контролю над цією організацією; тож о. Ардан очолив у 1910 році ісход відділів УНСоюзу, які згодом реорганізувалися в Український Робітничий Союз, тепер — Український Братський Союз . Протягом його некороткого життя (він помер у 1940 році) отець Ардан займав важливі пости і в УРСоюзі і в його пресовому органі „Народній Волі".

Отець Антін Бончевський

Отець Антін Бончевський прибув до Америки в 1897 році. Він оселився в Ансонії, Коннектикат, де він був парохом церкви свв. Петра і Павла до його передчасної смерти в 1903 році. Протягом його недовгого життя о. Бончевський займав пост і головного секретаря УНСоюзу (1898-1900) і головного предсідника (1900-1902).

Полум'яний прихильник культурної та національної просвіти, о. Бончевський допоміг зорганізувати „Просвіту" в Америці; і це було під його керівництвом, що „Свобода" розпочала публікацію недорогих книжечок для народу з метою ширити освіту серед українських поселенців Після його смерти „Американський Кружок" у його пам'ять встановив „Пресу Бончевського, Слово", вшановуючи його відданість національній просвіті та освіті для його земляків.

Отець Стефан Макар

Також інший член „Американського Кружка" приїхав у Америку в 1897 році; це був о. Стефан Макар, один з найголовніших будівничих читалень у Америці і руху за „Рідну Школу" в русько-українській громаді. Він був редактором „Свободи" від 1897 до 1900 року, а взагалі він — плодовитий письменник, що лишив нам п'єси, оповідання і нескінченну кількість статтей і дописів для читачів „Свободи". Поміж його творами є п'єса „Американський шляхтич", у якій виведений русин, що з усіх сил намагається асимілюватися в ЗСА і влитися в американську загальну течію.

Отець Макар також написав „Американський бойсик", оповідання про молоденького русина, що відрікся своїх батьків, своєї народної спадщини і врешті дожив до каяття за ці свої вчинки. В статті „Який має бути піп?" о. Макар визначив духовні й національні обов'язки русько-українського священика.

Отець Микола Підгорецький

Отець Микола Підгорецький також прибув до Америки в 1897 році; він осів у Джерзі Сити, Н. Дж., де перебрав місце пароха від о. Ардана, який виїхав до Олифанту. Скромніший і менше помітний на крайовому форумі від інших членів Кружка, він так і залишився людиною, про яку найменше знаємо. Ми знаємо, що він був присутній на Гаррісбурзькому конклаві і що він активно підтримував українську народну справу протягом всього його життя в Америці. В 1918 році, наприклад, коли Українське Національне Об'єднання (Ukrainian National Alliance) — політична коаліція крайових українських організацій, було реорганізоване і перейменоване на Український Національний Комітет, о. Підго-

(Закінчення на стор. 8)

Михайло Кучер

„Геть з нашої землі!"

Семен Крапівський, родився в Одесі, жид, полковник Червоної армії. У боях з німецькою армією під час Другої світової війни в балтійських республіках, втратив праву руку по лікоть. Попав у німецьке оточення. Вирвався з нього. Його арештовано за зраду батьківщини і шпіонаж на користь Німеччини. Засуджено на розстріл із заміною на 25 років таборів. Вийшов з таборів після смерти Сталіна. Виїхав до Ізраїля, де незабаром помер. Написав книгу, яку вже не побачив друком: „Той, хто родився два рази".

У таборах зустрічав багато українців, які завжди, коли збирались разом, співали. С. Крапівський записав такий „гимн" чи пісню українців і передав її, не скалічивши мови:

Встань Тарасе, встань
Богдане,
Закували нас в кайдани.
Ці кайдани треба рвати,
Україні долю дати.
Дайте волю і свободу
Українському народу.

Балтійці насміхалися з українців, свободу треба самим взяти, вибороти, а не просити її.

Автором українського „гимну" був письменник з Карпатської України Василь Ванченко. Він найбільше змагався з каґебістами. На батьківщині написав книгу „Україна в тумані". При арешті каґебісти забрали рукопис і його обвинувачено у зраді батьківщини та засуджено на 25 років каторги, плюс 5 років позбавлення прав.

На суді він все кричав: „Геть з нашої землі" і пізніше на всіх допитах кричав те саме.

Після присуду письменника закували і варта з нього насміхалась: „Тепер підеш з нашої землі".

Богдан Цимбалістий

ТАВРО БЕЗДЕРЖАВНОСТИ

УП

Д. Донцов замість спаювати національну спільноту, розбиту сусідами, роз'єднану внутрі боротьбою між різними орієнтаціями (самостійницькою, москвофільською, федералістичною і т. п.) радше допомагав розвогнювати розходження, ширити недовір'я та ворожість між вже національно свідомими українцями. Це він ділив українську суспільність на касту „луччих людей" та на інших, яких він звав опортуністами, свинопасами, угодовцями, гречкосіями, провансальцями тощо. Ляйтмотивом його писань на внутрішньоукраїнські теми був саме поділ на „ми і вони". „Ми"— це визнавці доктрини Донцов, це орден луччих людей, яким призначено вести інших не тому, що вони більш видючі, розумніші, досвідченіші, більш зрілі, а тому, що вони мають сильніший інстинкт влади, що вони більш вольові, тверді, навіть жорстокі, нещадні і позбавлені моральних чи чисто гуманних турбот і уважливости. „Вони" для Донцова — це всі інші: демократи, ліберали, соціялісти, монархісти, паліївці, католики, — тобто решта суспільности. Донцов виключав будь-який компроміс між групами в ім'я загальнонаціональних інтересів.

Компроміс між політичними групами в державно зрілих народів, зокрема в ЗСА — це вершок політичної мудрости, основа стабільности демократичної системи, запорука свободи людини. Для Донцова та вихованих на його ідеології оунівців компроміс — це був вияв слабости характеру людини або просто — запроданство. Гаслом була і лишилася в деяких оунівців безкомпромісова боротьба не лише проти національних ворогів, але проти своїх земляків, своїх політично-партійних противників.

Щоб виправдати цю вимогу безкомпромісовости щодо власних земляків, Донцов приписував своїм противникам різні наміри і погляди, які були далекі від правди. Навіть у старшому віці і живучи в Канаді, він не змінив своєї тактики у відношенні до своїх противників. В листі до М. Сосновського з 17-го січня 1969 року він, м. ін., писав: „Як може бути 'одна зовнішня політика', коли Лапичаки і Цимбалісті дораджують співпрацю і навіть 'дружбу' з Москвою? Коли й Мірчук — устами Горнового — дораджують те саме". („Український Журналіст", грудень 1976 року). Але хто з цих осіб, де і коли дораджував дружбу з теперішньою Москвою? Це тільки дрібний приклад та ілюстрація, як Донцов умів приписувати своїм опонентам різні погляди, ідеї чи наміри, щоб опісля виправдати свою проповідь безкомпромісовости і національної незгоди.

У висліді писань Донцова ідеологічне розуміння українства ще більше звузилося. Щоб вважати себе українським патріотом замало було прагнути незалежности для свого народу й працювати для нього, треба було ще визнати сліпо і слухняно доктрину Донцова. Треба було стати членом вже не українського руху, як це було перед Першою світовою війною, але вже „націоналістичного руху", тобто бути членом і прихильником ОУН.

Поглиблене недовір'я та ворожість між різними групами українців-патріотів і самостійників і ще більше звужене ідеологічне розуміння українського патріотизму та ідеологічне визначення української нації — ось спадщина Донцова, якої ми досі не позбулися. Теза про „блискуче відокремлення" одного оунівського табору в перших роках після вибуху Першої світової війни — це відгомін і прямий наслідок донцовських ідей.

Важко собі уявити, щоб, наприклад, американська Демократична партія або Республіканська партія, чи будь-яка французька або німецька партія, проголошували своє „відокремлення" від решти політичного життя суспільности і назвали його навіть „блискучим", вважаючи тільки себе справжніми патріотами, відмовляючи усім іншим права мати якийсь голос у вирішуванні спільної долі.

Тезу про „блискуче відокремлення" треба вважати вершком недержавницького, політично-незрілого думання. Воно звужує українську націю до визнавців однієї ідеології, до членів і прихильників однієї політичної групи. Решта народу — це маси, яких треба тримати в послуху. Хто почне підносити голову й висловлювати іншу думку, його треба змусити до мовчанки, засудити, викинути з нашої суспільности або й фізично зліквідувати. Такі є логічні консеквенції ідеологічно-партійного розуміння українства.

На початку цього есею цитовані В. Липинський, Б. Матюшенко, В. Стефаник та американські дослідники політичних наук доказували, що політична зрілість суспільности вимагає зрізничкування поглядів і в той сам час почуття національної згоди („консент"), яким усі ідеологічні і групові розходження мають бути підпорядковані. Донцов вчив протилежне, а його послідовники далі застосовують тезу про шкідливість згоди, єдности, солідарности з інакшедумаючими українцями, продовжують ширити недовір'я до них, як непевних патріотів, над якими треба наглядати, думання та дію яких треба „унаправлювати". Якщо це не вдається, тоді треба їх відсувати від українського життя.

Резюме і висновки

Міркування, висловлені у цій статті, дали відповідь на поставлене на початку питання. Українці не виявилися досі політично зрілим народом, тобто народом здібним створити, а не лише проголосити, власну державу та її вдержати. Це не „відкривання Америки". Про нашу політичну незрілість можна чути від кожного українця, розчарованого тією чи іншою поведінкою своїх земляків. Ця поведінка є для них черговою ілюстрацією, „чому ми не маємо держави", „чому ми такі бідні", „чому ми Богом опущені". Такі і подібні висловлювання чується дуже часто.

Якщо вжити образ, український нарід можна б порівняти до паралітика, який живе, борсається, пробує встати, але внутрішній параліч не дозволяє стати на власні ноги і почати ходити. Український нарід завеликий, щоб його вбити. Голодом, масовими засланнями й розстрілами Сталін пробував його знищити, але не зумів.

Упродовж усієї своєї історії з українського народу виходили світлі, шляхетні постаті, люди великого ума і любови до України. Своїми діями і ділами вони, мов життєносними ін'єкціями, впорскували життя і так допомагали народові перетривати усі лихоліття, вселяли в нього віру в себе, надію на краще і відвагу та силу прямувати до нього.

(Продовження буде)

ПРОТОКОЛ

РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЩО ВІДБУЛИСЯ НА „СОЮЗІВЦІ" В ДНЯХ ВІД 8-го до 12-го ЧЕРВНЯ 1981 РОКУ

(10)

ДРУГИЙ ДЕНЬ НАРАД

(Вівторок, 9-го червня 1981 року)

РАННЯ СЕСІЯ — год. 9:30 рано

11. ЗАПИТИ ДО ЗВІТІВ І ВІДПОВІДІ

(Продовження)

Засідання відкрив головний предсідник **д-р Іван О. Флис**. Він пригадав присутнім рішення, що дискусія над звітами буде складатися з двох частин, а саме з запитів і відповідей, а опісля дискусії над звітами. Доповнив листу запитів і попросив до ведення нарадами сен. Павла Юзика. При цьому головний предсідник звернув присутнім увагу, щоб вони не порушували у своїх запитах справ, зв'язаних з XIII Конгресом УККА і участи УНСоюзу в ньому, а залишили їх на час, який є передбачений у програмі нарад під точкою 14.

Сен. П. Юзик ще раз повторив прохання головного предсідника і попросив до слова першого на листі дискутанта.

Інж. Є. Куропась запитався, чим можна пояснити те, що помимо ухвали, щоб у цьому році була вже приготована площа і пляни на побудову дому для сеньйорів, цієї постанови не виконано. На виготовлення плянів було схвалено $15,000 і про це була вістка у „Свободі", яку читали всі в Америці і Канаді. Він, як голова сеньйорів УНСоюзу і голова сеньйорів-українців на заході Америки, хотів би знати, як повинен їм пояснити, чому ця ухвала не була переведена в життя.

Друге його питання відносилося до Української Будівлі УНСоюзу. Як пояснити це, що одні члени Екзекутиви називають Будівлю гордістю УНСоюзу, а другі кажуть, що треба дім продати, бо не приносить відповідного доходу.

Д-р А. Лозинський звернувся з питанням до д-ра М. Куропася в справі уневажнення Річних Зборів Чікаґської Округи. Запитався, яка була процедура уневажнення зборів, тобто, хто вніс письмовий протест до Екзекутиви УНС, на якому засіданні Екзекутиви цей протест обговорено, чи вислано копію протесту, враз з обвинуваченням, до Михайла Сороки, щоб він міг відповісти, і коли було зроблене остаточне рішення, щоб перші Річні Збори Округи уневажнити.

Запитався головного секретаря В. Сохана, які заходи в цьому році пороблено для видання будь-яких нових родів грамот, наприклад „аннуітіс", як теж інших, а теж, що було зроблено в тому напрямі, щоб примінити теперішні грамоти до того, щоб можна змагатися з другими забезпеченевими установами. В дальшому запитався В. Сохана, чому протокол з минулорічних нарад Головного Уряду появився так пізно, коли пороблено заходи, щоб приспішити його видання.

Поставив питання до головного касира Уляни Дячук, чи правдою є, що звернення УККА в справі Національного Датку, як платне оголошення, було відмовлено друкувати у „Свободі".

Головного організатора Василя Оріховського запитався, чому він написав в організаційному обіжнику від 12-го лютого 1981 року, в якому закликав секретарів до організаційної діяльности, такі слова: „...З огляду на те, що під цю пору в наших громадах є багато непорозумінь, ввічливо прошу Вас заторкнути на зборах Відділу таку справу, як порушення статуту УНСоюзу — параграфів 116, 117, 118 і 119, які є подані на 86 і 87-ій сторінках згаданого статуту. Параграф 116 говорить про обов'язки членів супроти УНСоюзу, а параграфи 117, 118 і 119 кажуть про можливості покарання, чи виключення з членства в УНСоюзі тих членів, які діють на його шкоду..." В дальшому запитався В. Оріховського, що він мав на увазі, коли будучи на річних зборах Ню Йоркської Округи ствердив, що УНСоюз має хмародер, поверх сорок п'ять мільйонів долярів майна, понад 80,000 членів, то що ж тоді для такого великого Союзу означає втратити одного, двох, чи навіть десятьох членів.

Запитався головного редактора Зенона Снилика, кілько він написав у звітовому часі редакційних статтей, а кілько хто інший писав, а теж, чи редакційні статті писали особи з-поза складу редакційної колеґії, а якщо так, то попросив, щоб подати імена тих людей. В дальшому запитався, чи статті у „Свободі", які писав редактор-емерит, чи ред. Іван Кедрин, були написані на замовлення головного редактора, чи на замовлення головного предсідника і вужчої Екзекутиви, чи з ініціятиви згаданих авторів і скільки їм заплачено за те. В наступному питанні до З. Снилика попросив вияснити, чому у „Свободі" не появляються статті з протилежною думкою до становища головного предсідника відносно XIII Конгресу УККА таких авторів, як проф. Лев Добрянський, інформації Українського Конгресового Комітету. Звідомлення УККА часами появлялися, але були зцензуровані. Теж просив вияснити, на чиє рішення появилася у „Свободі" стаття ред. Івана Смолія — передрук з „Народної Волі", в якій членів Головного Уряду УНСоюзу названо шкідниками. Дальше запитався, чи усамостійнення „Українського Тижневика" від „Свободи" сталося у порозумінні з головним редактором, якого вибрав Головний Уряд, як теж хотів знати, які були причини того усамостійнення. Запитався д-ра Б. Футея, чи він міг би зробити аналізу свого звіту, головно таблиці, в якій говориться про приєднання членів і загальну суму забезпечення, яка вперше в історії УНСоюзу, в 1980 році пішла вдолину.

Головного предсідника д-ра І. Флиса запитався, чи після XIII Конгресу і після того, коли він очолив т.зв. Комітет правопорядку в УККА, у переговорах з речниками УККА в дні 16-го січня 1981 р. він, як і інші присутні там представники, заявили, що вони не репрезентують УНСоюз чи УБСоюз, але вони репрезентують на переговорах Комітет правопорядку. Теж запитався головного предсідника, чи правдою є, що свого часу він заявив, що „Свобода" не буде друкувати статтей, які є протилежні до його становища.

Запитався д-ра М. Куропася, кого він мав на думці, коли у своєму звіті кинув обвинувачення, що є члени Головного Уряду, які ставлять інтереси інших організацій вище інтересів УНСоюзу. Чи часами не відносилося це до головного предсідника, який в часі переговорів з УККА заявив, що він виступає на них не як речник УНСоюзу, а як речник Комітету за правопорядок в УККА.

Роман Куропась запитався головного організатора В. Оріховського, чи Округи одержали від Організаційного Відділу плян праці на біжучий рік. В дальшому висунув питання, чи не можна б зменшити коштів Конвенції, скорочуючи час Конвенції.

Д-ра М. Куропася запитався, чи рекомендації, які він подав у свому звіті, були переведені в життя, а якщо ні, то чому. Чи фонди, які були встановлені давніше, є потрібні теж тепер.

Попросив Уляну Дячук подати, як буде виглядати брошурка, про яку вона згадувала у своєму звіті.

Запитався головного організатора, який є пересічний вік секретарів і ким думає він заступати старших віком секретарів. Хотів знати, скільки є дійсно вишколених секретарів. Вкінці запитався, чи є в проєкті відбути в майбутньому Конвенцію на Союзівці. Також просив поінформувати його, чи дивіденди можна давати осінню або зимою.

Проф. І. Телюк запитав редактора З. Снилика, хто рішає про поміщення статтей у „Свободі". Звернувся з питанням до Екзекутиви, чи була проведена аналіза поліпшення діловодства УНСоюзу, щоб у цей спосіб піднести УНСоюз. Ствердив, що було п'ять проєктів, які мали б допомогти в цьому. В дальшому запитався, чи Екзекутива передискутувала спроби наладнання праці поодиноких Округ — цю справу він уже заторкував декілька разів давніше.

Д-р Б. Футей звернувся з питанням до Екзекутиви, чим вона кермувалася, коли відділювала „Український Тижневик" від „Свободи", бо це є проти статуту УНС.

Головного редактора З. Снилика спитав, чому „Свобода" не поміщує звідомлень про збори поодиноких Відділів. На приклад подав 430-ий Відділ УНС з Філядельфії, де головою є д-р І. Скальчук. Він скаржився йому, що вже другий раз переслав до „Свободи" звідомлення із Загальних Зборів цього Відділу і воно ще не було поміщене. Чому не поміщено у „Свободі" статтей д-ра Ценка, п. Галія і пані С. Букшованої. В дальшому запитався ред. З. Снилика, як можна було поміщувати редакційну статтю на заклик д-ра Л. Добрянського, не поміщуючи тексту заклику у „Свободі" — хотів знати, чи це відповідає журналістичній етиці. Також, чи на думку ред. Снилика можна у надісланій статті робити такі поправки, які міняють сенс цілої статті. Це відноситься до його статті п.з. „В ім'я правди", де, забравши з одного слова знаки наведення, змінено цілковито сенс статті.

Запитався головного предсідника, чому він не придержувався своїх статутових обов'язків і не скликав надзвичайного засідання Головного Уряду, яке, згідно зі статутом, повинно бути скликане тоді, коли цього вимагають бодай п'ять членів Головного Уряду.

Головного Організатора В. Оріховського запитався, які він зробив заходи, щоб затруднити обласних організаторів на Чікаґо, Клівленд і Детройт. Це було схвалюване майже на кожних нарадах Головного Уряду з метою, щоб пожвавити організаційну діяльність.

Звернувся з питанням до сен. П. Юзика, чи делеґація УНСоюзу на Конґрес КУК, в якій взяли участь Сенатор, мґр І. Геврик і д-р М. Куропась, була обмежена тільки до трьох членів і чому в тій делеґації не були ще два інші члени Канадського Представництва, головні радні Текля Мороз і Василь Дідюк.

Запитався ред. З. Снилика, хто відповідає за платне оголошення книжки ген. Петра Григоренка п.з. „Щурі в підпіллю". В цій книжці автор критично ставиться до українського підпілля і українського націоналізму. Також запитався редактора, чому у „Свободі" було подано, що інтерв'ю в Ізраїлі робив тільки д-р М. Куропась, коли натомість магнетофонна стрічка виказує, що інтерв'ю переводив теж адвокат Юліян Куляс, який в цій справі написав листа з проханням, щоб ці справи були вияснені.

Запитався головного предсідника, коли Екзекутива винесла рішення творити Комітет для правопорядку в УККА, бо у своїм звіті головний предсідник пише, що УНС, спільно з 26 іншими організаціями, оформив такий Комітет.

Текля Мороз запиталася, чому є розходження між фінансовим звітом а звітом Контрольної Комісії. Головного секретаря запиталася, скільки повинен платити член, забезпечений грамотою P-20, за „Свободу", коли осягне 65 років. Головного касира Уляни Дячук запиталася, чому ще досі не виплачено комісового членові 434-го Відділу за приєднання нового члена ще в 1979 році.

Василь Дідюк запитався д-ра М. Куропася, що сталося з його звітом, чому його одержали тільки вибрані члени Головного Уряду. В дальшому запитався, чому до звітів був теж залучений звіт Славка Новицького.

Звернувся з питанням до головного предсідника, чому він не одержав відповіді на свої два листи в справі скликання надзвичайного засідання Головного Уряду УНС. Голову Контрольної Комісії д-ра Б. Футея запитався, що було причиною, що Контрольна Комісія не могла зладити спільного заклику, чому поміщено у „Свободі" заклик, який підписали тільки три члени Контрольної Комісії, а не поміщено теж того, що підписали два інші члени.

Запитався, чи головний організатор В. Оріховський є свідомий того, що членство УНСоюзу спадає, як в Америці, так і в Канаді. Чи може сказати, яка є причина в цьому і які заходи він поробив, щоб це направити.

Редактора З. Снилика запитався, чи він є вдоволений рівнем „Свободи" — якщо вдоволений, то чому, а як ні, то нехай скаже, що він робив, щоб її рівень поправити. В дальшому запитався, чи редакторові є відомо, що ворожа преса, яка виступає проти українців, цитує в багатьох випадках деяких редакторів „Свободи" і „Свободу" як таку. Запитався, чому Редакційна Колеґія „Свободи" складається аж із 6-ох осіб — на його думку це завеликий склад, бо крім них, до „Свободи" дописують ще люди з-поза редакції.

Звернувся з питанням до Екзекутиви, чому завішено діяльність Канадського Представництва.

Євген Репета запитався головного касира Уляни Дячук, чи вартість майна, яка є подана у річному фінансовому звідомленні, є ринковою вартістю, чи книжковою. Те саме відноситься до стаків — чи подано їх ринкову, чи книжкову вартість. Попросив, щоб вияснити, що це є „сертифікат лоанс енд лінс", що значить „прапертіс оккупайт бай сосаєті". Чому є така велика різниця у рубриці видатків на публікації в роках 1978, 1979 і 1980. Що треба розуміти під рубрикою „кошти Окружних Зборів". Відносно коштів актуарія запитався, чому в 1979 році вони виносили $9,000, а в 1980 році видано на це аж $25,000. В дальшому запитався Уляни Дячук, чи вона погоджується з твердженням Джеймса Балу, що теперішня ситуація вимагає, щоб половину нагромадженої резерви, або видати, або розділити поміж членів. Джеймс Балу дивується, що дотепер ще цього не вимагали від УНСоюзу державні власті. Попросив пояснення до 54 точки звіту Балу. Запитався її, як тої, яка завжди підкреслює, що дбає про майно УНСоюзу, яка є її думка на твердження Дж. Балу, що конвенції УНСоюзу стають застрашаюче коштовними. Що вона робить в тому напрямі, щоб ті видатки зменшити.

Сенатора П. Юзика запитався, які були дійсні причини відходу з праці обласного організатора в Канаді Теодозія Волошина — чи він був направду таким добрим організатором, як стверджує у своєму звіті сенатор. Також, згідно із звітом сенатора Юзика, Головний Екзекутивний Комітет УНС на своїх засіданнях присвячує канадським справам не більше як 15 хвилин. Запитався, чи це правда, бо на його думку, ці справи вимагають більше часу.

Попросив головного секретаря В. Сохана, щоб він вияснив, яка, на його думку, є причина, що, як він подав у свому звіті, за останніх 46 років, у 1980 році найменше приєднано членів — як можна цьому зарадити. Чого можна сподіватися для УНСоюзу в майбутньому, коли пересічний вік секретарів виносить 44 роки, а пересічний вік усіх мешканців Америки є 30 років.

Запитався В. Оріховського, скільки членів нараховував 344-ий Відділ у Баунд Бруку, Н.Дж., чому його розв'язано і до яких Відділів перенесено його членів. В дальшому запитався, хто подав такі інформації Дж. Балу, що він у своєму звіті пише, що В. Оріховський є організатором членів на цілу Америку — скільки членів організує сам В. Оріховський. Запитався, чи початкова платня обласних організаторів $8,000 річно плюс покриття видатків, про що згадує Дж. Балу у своєму звіті, є вистачаюча.

Мирослав Кальба поставив питання до головного предсідника, чому він не відповів на його листа в справі скликання надзвичайного засідання Головного Уряду УНС і чому засідання Головного Уряду перенесено на червень.

Сенатора П. Юзика запитався, хто визначає делеґатів на реперезентацію УНСоюзу в Канаді.

Головного організатора запитався, чи ще дальше існує Центральна Округа, а якщо так, то хто її очолює. Якщо він є її головою, то чому не повідомлено його про з'їзд голів, який щойно відбувся тут, на Союзівці. Чому не наладнано справ 323-го Відділу в Канзас Ситі.

Запитався М. Сороки, чи хто з присутніх на зборах Чікаґської Округи квестіонував правосильність тих зборів, а якщо ні, то чому їх уневажнено, і то на пропозицію члена Екзекутиви.

Запитався о. митрата С. Біляка, чи він, перевіряючи видавництво „Свобода", перевірив теж зміст статтей, що появляються в „Свободі", головно в останньому часі, а також ті, які появлялися в минулому.

Попросив, щоб головний редактор вияснив йому, чому не поміщувано в „Свободі" статтей визначних громадян, таких як д-ра Ценка та інших, які були змушені звертатися з зажаленнями до головних радних, а також, хто рішав про те, які статті можна друкувати у „Свободі".

М. Сорока поставив питання до д-ра М. Куропася, чому він вважає, що ті члени Головного Уряду УНСоюзу, які є заразом членами Визвольного Фронту і є активні в громадському житті, є через те нельояльні до УНСоюзу.

Запитався В. Оріховського, кого він хотів настрашити, коли висилав обіжник, яким закликав до пожвавленої організаційної праці, а рівночасно перестерігав, що за критику діяльности членів Екзекутиви можна бути виключеним з членства в УНСоюзі.

Запитався інж. А. Дорошенка, чи він знає, що з хвилиною, коли провід зборами перебирає вибрана президія, уступаючий голова не має вже ніяких обов'язків. В дальшому запитався інж. Дорошенка, де є написано у правильнику Округ, що участь у зборах Округи можуть брати 5 представників Відділів, коли там є написано, що тільки два.

Попросив, щоб Екзекутива подала, з яких причин уневажнено збори Окружного Комітету, чому ніхто не порозумівся з ним, чи Екзекутива кермувалася будь-яким правильником і чи ці другі збори, які відбулися з рамени Екзекутиви, були проведені згідно зі статутом.

Марія Чучман хотіла знати, чому дописи в „Свободі" є такі детальні і довгі, коли редакція має право скорочувати. Запиталася, чому не користає з того права.

Проф. Тарас Шмаґала запитався, подібно як його передбесідники д-р А. Лозинський і д-р Б. Футей, чому в 1980 році є так великий спадок загальної суми забезпечення — статистика виказує спад на $3,700,000. Висловив побоювання, що коли дальше так буде спадати сума забезпечення, то й майно УНС буде зменшуватися.

Мґр І. Геврик перед тим, поки поставив запит, вияснив, що Контрольна Комісія, закінчуючи контролю, пів дня працювала над закликом і не дійшла до порозуміння. Опісля члени Контрольної Комісії доручили йому виготовити заклик. Він це зробив і заклик підписали о. митрат С. Біляк, проф. Б. Гнатюк і він. Запитався д-ра Б. Футея і проф. І. Телюка, що такого було в цьому заклику, що вони не хотіли його підписати.

Анна Гарас запиталася В. Оріховського, чи він приготовляється до зборів, в яких бере участь. Сказала, що в минулу суботу відбулися збори голів Окружних Комітетів і на них не було приготованої ніякої програми. Дальше запиталася, чи головний організатор завдав собі труду, щоб вдержати 344-ий Відділ, який заснував довголітній секретар того Відділу, а тепер голова Округи Шамокіну, Тимко Бутрей.

Головного редактора запиталася, чи він переглядає звідомлення зі зборів Округ, які надсилають до редакції. Недавно появилося у „Свободі" звідомлення зі зборів Округи Лігай Велі, але воно було цілком перекручене.

Запиталася, чому три члени Контрольної Комісії не хотіли погодитися на текст заклику, який зладили два інші її члени. На її думку, цей заклик мав на меті піднести Організаційний Відділ.

Йосип Лисогір звернувся з запитом до Екзекутиви, чи є точний перебіг недуги головного предсідника від першого дня його занедужання, як були ведені справи в часі його відсутности і які були рішення. В дальшому запитався, чи предсідник захворів у канцелярії, чи його недуга підлягає компенсації, чи асекураційна компанія УНСоюзу була про це повідомлена і чи теж зразу були повідомлені про занедужання головного предсідника всі члени Головного Екзекутивного Комітету, зокрема перший заступник д-р М. Куропась. Запитався, хто вів справами Союзу в часі недуги головного предсідника, хто підписував в тому часі чеки і чи це було згідно зі статутом.

Заступника головного предсідника запитався, які програми здержала Екзекутива, мотивуючи це браком фондів, головно просив подати програми, які допомагали при організуванні членів.

Чи зустріч членів Екзекутиви найсильнішої української установи у вільному світі з другорядним або й третьорядним представником українсько-ізраїльського товариства, який, як нам відомо, не має ніякого значення у світовому маштабі, який нікого не репрезентує, хіба жидів з України, чи ця зустріч принесе користь українській справі, УНСоюзові, чи тільки тим, що з ним прийшли.

В дальшому запитався, за яку ціну винаймлено поверхи в будинку УНСоюзу і які кошти були зв'язані з тим, щоб льокатори могли спровадитися. Запитався, чому Екзекутива в 1980 році рішила купувати низьковідсоткові бонди, а залишила в банку позичку на Українську Будівлю в сумі $6,400,000, за яку платить понад 20 відсотків.

Сказав, що є рекомендація головного радного, що треба застановитися над можливістю продажу Української Будівлі — запитався, чи Екзекутива вже думала над ціною, за яку можна б продати будинок.

Д-р М. Куропась запитався головного редактора, чому відділено „Український Тижневик" від „Свободи". Пригадує собі часи, коли редактором „Українського Тижневика" був З. Снилик — він тоді підлягав і звітував головному редакторові „Свободи" А. Драгановi. Тепер, коли З. Снилик став головним редактором „Свободи", „Український Тижневик" зразу унезалежнився від „Свободи". Запитався, хто децидує про видавничі справи, тобто, які книжки видавати, а які перекладати з української на англійську мову.

Звернувся з питанням до Уляни Дячук, чи вона може сказати, що спонукало Екзекутиву зліквідувати курси українознавства на Союзівці, які проходили там на протязі 26-ох років.

Іван Одежинський запитався д-ра Б. Футея і проф. І. Телюка, які причини зложилися на те, що вони не підписали заяви більшости.

Микола Хоманчук запитався головного організатора, чому він, коли зорганізовано й оформлено новий Відділ в Ню Йорку, не повідомив його як голову Округи і головного радного. Запитався, чому Екзекутива не відповіла на його листа в справі скликання надзвичайного засідання Головного Уряду.

Головного касира запитався, чому у фінансовому звіті, в рубриці розходи, немає суми $100.00, яку виплачується місячно генералові П. Григоренкові, а також хотів знати, як довго УНСоюз буде ці гроші йому платити.

На цьому вичерпано листу запитів. Перерва на 15 хвилин.

Продовження ранньої сесії — год. 11.15 перед полуднем.

ВІДПОВІДІ НА ЗАПИТИ

Нарадами провадить **сен. П. Юзик**. Попросив до слова головного предсідника д-ра І. Флиса, щоб відповів на запити, які були спрямовані до нього.

Д-р І. Флис відповів д-рові А. Лозинському, що 16-го січня 1981 на зустрічі Комітету за правопорядок в УККА з представниками УККА, він дійсно так і сказав, що не репрезентує там УНСоюз, але іншу групу. Д-рові Б. Футеєві відповів, що Екзекутива на своєму засіданні в дні 22-го грудня 1980 року рішила приступити до Комітету за правопорядок в УККА. На питання д-ра Б. Футея, М. Кальби, В. Дідюка і ще інших головних радних, яких було разом 8 осіб, чому вони не одержали відповіді на їхні листи в справі скликання надзвичайного засідання Головного Уряду, відповів, що перед тим, як він захворів, було питання, чи таке засідання треба скликувати, бо перш за все кошти такого одноденного засідання виносили б біля 4,000 долярів, а по друге, в тому часі йшли переговори між Комітетом за правопорядок і УККА й Екзекутива мала надію, що може прийде до порозуміння. До цього не дійшло і він хотів висилати індивідуальні листи до кожного члена Головного Уряду, чи на їхню думку такого засідання потрібно, але нагла недуга перешкодила в цьому. Коли ж він повернувся зі шпиталю, наближався час річних нарад і спеціяльного засідання вже не було потрібно скликати.

В дальшому сказав, що на решта питань відповість тоді, коли на порядок нарад прийде точка 14. В дальшому відповів, що дату засідання Головного Уряду перенесено на пізніше тому, що звіти не були ще готові, а також рішено краще приготовитися до цього засідання. Екзекутива вірила, що пересунення засідання на один тиждень пізніше нікому не принесе шкоди.

Сен. П. Юзик додав, що він особисто волить мати засідання в місяці червні, бо в тому часі погода є багато краща.

Д-р М. Куропась відповів д-рові А. Лозинському, який заторкнув був справу зборів Чікаґської Округи. Підкреслив, що він особисто нічого не має проти М. Сороки. Попереднього року він піддержував кандидатуру М. Сороки на голову Чікаґської Округи. Сказав, що на зборах Округи в квітні 1981 року на голову президії вибрано п. Сенчишака. Олена Олек поінформувала д-ра М. Куропася, що вона має правильник Окружних Комітетів, який схвалив Головний Уряд УНС в 1954 році і який схвалив Окружний Комітет Чікаґа в часі головування її чоловіка Миколи Олека. Прочитавши деякі точки з правильника, він побачив, що п. Сенчишак веде збори незгідно з правильником. Про це він повідомив п. Сенчишака, але той не хотів навіть про це чути. Заявив, що такий правильник не існує і він не буде його придержуватися. Тоді д-р Куропась ствердив, що ці збори є неважні, але п. Сенчишак відібрав йому голос і збори дальше провадив. У міжчасі був запит із залі, хто має право голосу. Пан Сенчишак відповів, що всі мають право голосувати, що є незгідне з правильником. Тоді д-р Куропась ще раз ствердив, що збори є неважні і вийшов із залі, а за ним вийшли представники 23-ох Відділів. Всі вони заявили, що збори були неважні і в тій справі написано листа до Екзекутиви. Екзекутива перевірила протокол зборів і повідомила М. Сороку, що треба скликати ще раз збори. Але М. Сорока, член Головного Уряду, не хотів виконати рішення Екзекутиви, мотивуючи це тим, що вже відбуті збори були зовсім леґальні і других не треба скликати. Тоді Екзекутива доручила д-рові Куропасеві скликати збори й оголосила їх у „Свободі". Збори відбулися і на голову Округи вибрано Михайла Ольшанського.

Д-р А. Лозинський заявив, що д-р М. Куропась не відповів на питання, які він йому поставив, і ще раз повторив їх, вимагаючи відповіді на них.

Д-р М. Куропась сказав, що він відповів на ті питання, на які знав відповідь, а на інші не може дати відповіді. На його думку, ці справи належать до засягу праці головного організатора і він може на них відповісти. Д-рові А. Лозинському заявив, що він ніколи у свому звіті не твердив, що деякі члени Головного Уряду є нельояльні до УНСоюзу. Він тільки сказав, що в громаді є люди, які вважають, що є головні урядовці УНСоюзу, які не є вірні своїй присязі. На доказ того подав, що на першому засіданні Головного Уряду д-р А. Лозинський сказав, що

заступник головного предсідника мав сказати на останній Конвенції УНС, що „...в нашій організації є деякі групи, які хотять перебрати УНСоюз" і через таке говорення заступника головного предсідника треба ограничити його в діяльності. На думку д-ра М. Куропася, це була політична провокація. В дальшому пригадав поведінку д-ра А. Лозинського і д-ра Б. Футея відносно справ, пов'язаних з Валентином Морозом. Немає сумніву, що головний предсідник мав якнайкращі інтенції допомогти В. Морозові, який в той час був дійсним українським героєм. Сказав, що він і інші були горді з того приводу, що американський уряд вибрав саме УНСоюз, щоб йому передати під опіку В. Мороза. Американський уряд не мав на увазі розполітиковувати В. Мороза. Його розполітикували д-р А. Лозинський, д-р Б. Футей і інші члени цього угруповання. Найбільшу вину у розполітикуванні В. Мороза він приписав д-рові А. Лозинському. Через те політиканство В. Мороз став непопулярним в українській громаді. Валентин Мороз мав великі можливості зробити багато добра для української справи, але через вмішування д-ра Лозинського і його однодумців сталося інакше і Мороз став непопулярною особою.

В дальшому заторкнув поведінку д-ра А. Лозинського і д-ра Б. Футея під час XIII Конгресу УККА, яка ніяк не виказувала їхньої льояльности до УНСоюзу. Також д-р Б. Футей і проф. І. Телюк, як члени Головної Контрольної Комісії УНС, не були льояльні супроти УНСоюзу і заступали там не-союзові інтереси.

Відповів М. Сороці, що він нічого не має проти членів Визвольного Фронту — вони вже давно є в УНСоюзі і в Головному Уряді. Не має нічого проти того, щоб вони заразом працювали в громаді, але так довго, доки вони не зачинають діяти проти УНСоюзу. Це є статутова вимога для членів УНСоюзу і членів його Головного Уряду.

На запит гол. радного Романа Куропася, які ухвали Головного Уряду переведено в життя, відповів, що прийнято на працю директора братської діяльности Марту Кордубу, про що вже звітувала Уляна Дячук. З іншими ухвалами треба почекати до Конвенції.

На питання Й. Лисогора, яка програма не була переведена в життя через брак фондів, сказав, що не прийнято на працю молодих організаторів, бо їм треба заплатити більшу суму грошей і на цьому терпить організаційна ділянка. Крім того, така людина мусить говорити по українському, бути активною в українській громаді і тому є майже неможливим знайти такого кандидата на організатора. Через брак фондів не переводиться ремонту на Союзівці, що є конечним. На запит Й. Лисогора в справі зустрічей з Яковом Сусленським вияснив, що на протязі останніх десятьох років він співпрацював з Американсько-жидівським Комітетом і втягнув туди д-ра Юліяна Куляса і Любу Маркевич. Вони всі троє були запрошені до Ізраїлю разом з представниками інших етнічних груп. Жиди знають, що Ізраїль вже не є так популярний в Америці, як був колись, і вони шукають за піддержкою. На його думку, це є нагода, коли українці можуть щось жидам запропонувати, бо до того часу жиди не хотіли взагалі мати щодебудь спільного з українцями. Коли він і інші довідалися, що в Ізраїлі оформилася група, яка не має піддержки ізраїльського уряду, вони звернулися до ізраїльського міністерства з вимогою дозволити їм зустрітися з тою групою. Вони цей дозвіл одержали і тоді Яків Сусленський і інші сказали, що то було вперше, що ізраїльський уряд їх визнав. Вони не запрошували Я. Сусленського до Америки і він не знає, чи Сусленський є найліпший представник цієї групи, але він є одинокий в тій групі, що знає англійську мову. Дуже важним для української групи було, щоб Я. Сусленський зустрівся з американськими і канадськими жидами. І дійсно, він з ними зустрічався і говорив. Д-р М. Куропась при тому подякував Уляні Дячук і Володимирові Соханові, що і вони зустрілися і говорили з ним. Яків Сусленський зустрівся з ізраїльським консулем в Ню Йорку. Він переконаний, що краща співпраця з американськими жидами може прийти тільки при допомозі ізраїльських жидів, бо там є багато жидів з України, які є дуже позитивно наставлені до українців. Українці співпрацюють з Американсько-жидівськими комітетами в Чікаго і Філядельфії та вже нав'язали контакт з таким комітетом в Ню Йорку. На кінець подякував Екзекутивному Комітетові за те, що він дав йому повну піддержку в тій справі.

Сен. П. Юзик на питання д-ра Б. Футея, Є. Репети і М. Кальби в справі Канадського Представництва відповів, що він радіє, що вони цікавляться справами Канади. Сказав, що Канадське Представництво існує вже шостий чи сьомий рік. В попередній каденції воно відбувало свої засідання чотири рази в році. Новий провід УНСоюзу мав деякі застереження до Канадського Представництва і від того часу члени Представництва не могли вже так часто сходитися, як теж Представництво не могло нічого робити без апробати Головного Екзекутивного Комітету і тому, на його думку, постав цей непорядок у Представництві. Признав рацію Уляні Дячук, що причиною того є ще й те, що Представництво не є ще оформлене статутом. Цю справу треба якнайскоріше полагодити, щоб на наступній Конвенції затвердити існування Канадського Представництва і надати йому певні права. Під цю пору Представництво не може свобідно діяти, бо має зв'язані руки.

Відносно питання в справі делегування членів Представництва на Конґрес КУК сказав, що Представництво плянувало відбути під час Конгресу засідання, якщо б усі його члени були делеґатами на Конґрес КУК. Але на засіданні Екзекутиви УНС в липні 1980 року вирішено, що це є закоштовне делеґувати на Конґрес усіх членів Представництва і визначено тільки трьох делеґатів від УНСоюзу — заступника головного предсідника д-ра М. Куропася, його і мгр-а І. Геврика. З д-ром Куропасем були клопоти, бо КУК не хотів признати його, як делеґата тому, що він з Америки, але прийняли його, як заступника головного предсідника УНСоюзу і союзового діяча.

Відносно обласного організатора Теодозія Волошина сказав, що, як йому відомо, не було гармонійної співпраці між ним і головним організатором В. Оріховським — Т. Волошин не знав, які має права і що йому прислуговує і він відійшов. При тому сказав, що Т. Волошин йому заявив, що він радше працював би з Канадським Представництвом. Ще раз підкреслив, що Представництво треба остаточно оформити, або розв'язати, бо воно тепер взагалі не діє. Підкреслив, що на засіданнях Головного Екзекутивного Комітету канадським справам не присвячується більше, як 15 хвилин.

Володимир Сохан подякував за запити, бо, на його думку, кожна неясність у звітах, чи його незрозуміння, може створювати різні непорозуміння. Тому він постарається дати вичерпні відповіді на всі звернені до нього запити.

До відповідей д-ра М. Куропаса він додав, що після відвідин в УНСоюзі Якова Сусленського, двічі телефонував до нього ґенеральний консул Ізраїля з Ню Йорку, Павло Йосиф Кедар, який був присутній на нашій спільній вечері з Сусленським. Консул подав головному секретареві адреси та телефони жидівських діячів, в тому адресу і телефон екзекутивного директора Жидівської Ради Громадських Зв'язків. УНСоюз старається бути в контакті з ними, при чому Екзекутива УНС свідома, що Я. Сусленський не був офіційним представником уряду Ізраїля, тільки однієї організації, але Сусленського в Америці трактували, як представника жидів з Ізраїля, як це зробив генеральний консул в Ню Йорку. Досі обі сторони до нічого конкретного не договорилися, за виїмком того, що треба між собою говорити та держати контакт, а це вже потрібний і добрий початок.

На запит д-ра А. Лозинського, які заходи зроблено для впровадження грамоти пенсійного забезпечення (аннюітіс) і для примінення грамот УНСоюзу до теперішнього стану ринку, заявив, що в його звіті є згадка про ці старання та заходи, що їх вже зроблено в тому напрямі. Ці старання однак перервано, коли треба було змінити актуарія УНСоюзу, який має менше підприємство, але напевно зможе більше часу присвятити УНСоюзові. Тепер з новим актуарієм ми відновили наші старання про введення пенсійного забезпечення та грамот термінового забезпечення, які надавались би для забезпечування гіпотечних позичок, чи радше осіб, які затягають такі позички. Але в тому ж самому часі вийшли нові закони відносно читкости грамот (рідабіліті) і це примусило актуаріїв зладити нові тексти всіх наших теперішніх грамот, щоб вони відповідали цим вимогам. Є теж ряд інших нових вимог відносно братського забезпечення і забезпеченеві уряди цілого ряду стейтів зовсім виразно говорять про те, що при всіх цих нових вимогах до братських забезпеченевих установ менші братські союзи матимуть труднощі взагалі вести свої підприємства. Після поладнняня всіх цих справ, зв'язаних з новими вимогами забезпеченевих урядів, УНСоюз відновить свої старання над введенням нових кляс забезпечення, в тому і над грамотою пенсійного забезпечення.

На питання, чому так пізно появився протокол річного засідання Головного Уряду, відповів, що протокол з останнього засідання появився скоріше, як попереднього року, але все ж таки пізно. Статут вимагає, щоб головний секретар проголосив усі рішення, резолюції та ухвали і звіти головних урядовців, як і все, що має більше значення та є корисне для УНСоюзу, не пізніше, як до кінця наступного місяця після нарад. В статуті немає ніде згадки про те, що треба проголошувати всі дискусії наших нарад. Всі ухвали, тобто резолюції та рекомендації, появляються в „Свободі" та в „Українському Тижневику" вже декілька днів після закінчення засідання Головного Уряду. Отже перша вимога статуту є завжди виконана впродовж одного тижня. Впродовж місяця можна б теж надрукувати всі звіти головних урядовців, коли б вони всі були виготовлені і переслані на час до Головної Канцелярії. Тоді їх можна б видрукувати навіть вже в перших тижнях після річного засідання. Ми могли б публікувати ці звіти скоріше, коли б головні урядовці погодилися проголошувати їх без повного протоколу з дискусіями. Але для цього треба б теж, щоб всі ці звіти мали в собі лише звітування кожного про свою працю, а не критику праці другого, бо тоді вже не можна обійтись без того, щоб не дати змоги в дискусії над такими дискусійними справами вияснити порушену у звітах критику.

На запит Романа Куропася, чи можна б зменшити кошти Конвенції, відповів, що таке є напевно можливе. На наших попередніх Конвенціях, статутові комісії вже три рази пробували провести зміни статуту, щоб перший делеґат був обираний не від 75, але від 100 членів, другий — від 200 членів, третій — від 300 членів, а четвертий — від 1,000 членів. Але ці пропозиції не були прийняті Конвенціями, тому, що як твердили їх опоненти, це відбирало б малим Відділам право на репрезентацію на Конвенції. Менше число делеґатів було б найпростішим способом зменшення коштів Конвенції. Другим способом було б скорочення часу тривання Конвенції із п'яти днів до чотирьох, чи трьох днів. Тут треба застановитися над тим, чи Головний Уряд може рішати, як довго повинна тривати Конвенція.

На питання проф. І. Телюка, чи була зроблена аналіза для поліпшення діловодства УНСоюзу, вияснив, що це питання широке і може відноситися до кількох департаментів УНСоюзу. Про нові кляси забезпечення він вже сказав. Коли ж йдеться про механізацію праці в Головній Канцелярії, то до того напевно прийде вслід за новими вимогами забезпеченевих урядів. До двох-трьох років УНСоюз перейде на нові бюрові машини-компютори і тоді праця піде справніше, хоч і буде значно більше коштовна. Такі зміни — механізація пов'язана теж з різними проблемами, як наприклад із прямою збіркою вкладок (дайрект біллінґ), яка мусіла б бути затверджена Конвенцією, як статутова зміна.

Теклі Мороз відповів, що активні члени платять за „Свободу" по $7,80 річно. Таку ціну платять теж власники виплачених грамот у віці понад 65 років, бо вони вже не можуть поновно забезпечитися. Власники виплачених грамот, які мають менше, як 65 років, платять по $18.00 річно. На запит, чому п. Тимцеві не виплачено винагороди за приєднання нового члена, вияснив, що перевірка виявила, що такий чек винагороди був йому висланий, але він його не згрошевив, тому недавно Головна Канцелярія видала йому другого чека, уневажнивши загубленого.

Відносно запиту Василя Дідюка, чому поміж звітами найшовся теж звіт Славка Новицького, поінформував, що фільмовий продуцент Славко Новицький має виготовити два фільми, один короткий для пропаґанди союзового членства і забезпечення п.н. „УНСоюз — забезпечення, плюс", та другий — історію українського поселення з відповідною увагою в ній для УНСоюзу. Славко Новицький виготовив цей звіт з праці над фільмами, щоб рівночасно запропонувати нам виготовлення, крім англійської версії історії українського поселення, теж української версії, бо має чимало кадрів із інтерв'ю в українській мові. Він пропонує цю українську версію фільму, що пов'язане з новим чималим видатком. Тому цей звіт долучено до розданих учасникам нарад звітів, щоб всі висловилися про це, а не сама Екзекутива договорювалася з ним про те, що мало б коштувати більше грошей, як раніше вирішено.

Із запиту Євгена Репети ствердив, що він читав його звіт, бо дійсно там так подано, що у 1980 році УНСоюз здобув найменше число нових членів за останніх 46 років. На його питання, яка причина цього, відповість головний організатор В. Оріховський. Від себе все таки подав, що власне тому, щоб запобігти цьому УНСоюз заанґажував фахівця братського забезпечення Джеймса Балу, який під час цих нарад дещо розкаже нам на цю тему, після проведених інтерв'ю з членами Екзекутиви та познайомлення із союзовим діловодством. Дотеперішні спроби зарадити зменшенню членства не дали бажаних успіхів, тому треба шукати нових способів і заходів. Відносно пересічного віку членів УНСоюзу, який під цю пору виносить 43.55 років, коли пересічний вік мешканців Америки виносить 30 років, заявив, що він на те і зробив таке порівняння, щоб вказати на стан справи. Коли УНСоюз не буде мати допливу нових молодих членів, то майбутність УНСоюзу буде під знаком запиту.

На питання проф. Тараса Шмаґали, чому зменшується загальна сума забезпечення УНСоюзу, вияснив, що це є зв'язане саме із підвищенням віку членства УНСоюзу. В активному членстві втратив УНСоюз в сумі забезпечення $54,416, а в загальному членстві (яке включає виплачені грамоти і на безплатному продовженні) УНСоюз зріс в сумі забезпечення на $129,198. Втрата в сумі забезпечень УНСоюзу на $3,700,000 — це втрата, пов'язана з підвищеним віком членів. Ця сума виказує втрату не в сумі звичайного забезпечення, але у додаткових забезпеченнях, таких, як подвійне забезпечення, платне на випадок смерти в наслідок нещасливого випадку, та додаткове забезпечення на грамотах молоді платників вкладок — батьків, чи опікунів цих дітей. Ці втрати є тому, що члени, які осягають вік 65 років, втрачають важність додаткового подвійного забезпечення, а на грамотах дітей забезпечення платників перестає бути важним по осягненні ними 21-го року життя. Серед втрат в сумі забезпечення є теж втрати тих, які одержують виплати повних сум дозрілих вивінувальних грамот. Треба теж звернути увагу на те, що з новими грамотами молоді дуже мало батьків беруть додаткові забезпечення платника вкладок.

На ряд питань почесного члена УНСоюзу, колишнього головного предсідника УНСоюзу Йосипа Лисогора, відносно недуги головного предсідника д-ра І. Флиса, подав перебіг його недуги та праці Головного Екзекутивного Комітету в тому часі. Головний предсідник захворів нагло 3-го лютого 1981 р. о год. 4:30 по пол. в Головній Канцелярії. Він сказав, що має сильні болі голови і тоді негайно покликано амбулянс та перевезено його амбулянсом до лікарні Медікал Сентер в Джерзі Сіти. Головний предсідник був ввесь час вповні свідомий, але не здавав собі справи, наскільки він хворий, бо навіть протестував, чому його відвезено до лікарні. У лікарні він дістав дуже добру опіку найкращих фахівців, які перевели всі можливі перевірки стану його здоров'я, але всі ці перевірки були неґативні, тобто не виказували нічого, за виїмком значно підвищеного тиску крови. Не виказали нічого пересвітлення рентґеном, ані тести „брейн скен". Все таки, головний предсідник мав сильні болі голови та значно підвищений тиск крови. Такий стан тривав впродовж півтора тижня, коли лікарі старалися обнизити його тиск крови та його опісля устабілізувати. Ввесь цей час головний предсідник був притомний і знав, що з ним діється. Члени Екзекутиви запитували його дружину про стан його здоров'я, але не докучали йому, щоб у часі перевірок та лікування від високого тиску крови на протязі цього півтора тижня його не турбувати. Опісля кожний раз, коли заходила потреба порадитися з ним про якусь справу, чи вирішити її, члени Екзекутиви заходили до лікарні до головного предсідника на наради і засідання так, що він брав участь у всіх наших нарадах та рішеннях, бо лікарня Медікал Сентер віддалена всього сім чи вісім кварталів від Головної Канцелярії і члени Екзекутиви в кожній потребі їхали до головного предсідника до лікарні. За час недуги головного предсідника Головний Екзекутивний Комітет відбув з головним предсідником багато засідань. Екзекутива на першому такому засіданні узгіднила з головним предсідником, що він урядує і ми з ним вирішуємо та поладнуємо всі справи, але з огляду на його фізичні недомагання, які не давали йому змоги іти, чи їхати на репрезентацію, його на репрезентаціях заступає д-р Мирон Куропась, заступник головного предсідника. З огляду на те, що Екзекутива чекала на діягнозу його недуги і сподівалася її дістати за день, два, чи три, про занедужання головного предсідника вужча Екзекутива повідомила решту членів Головного Екзекутивного Комітету і членів Головного Уряду після трьох чи навіть чотирьох днів. На запит, чи цей випадок занедужання головного предсідника є справою „воркмен'с компензейшен", відповів, що про це Екзекутива довідувалася у відповідній установі та дістала відповідь, що це не належить до справ „воркмен'с компензейшен". Діягнозу недуги головного предсідника устійнили лікарі щойно при кінці третього тижня його побуту в лікарні. Це була „атака значно підвищеного тиску крови", по англійськи „гай блад прешур сіжур", і тоді Екзекутива подала до преси вістку про занедужання головного предсідника з цією діягнозою. На початку березня Екзекутива написала листа до всіх членів Головного Уряду з повідомленням-пригадкою про речинець виготовлення річних звітів на річне засідання Головного Уряду і рівночасно подала теж інформацію про недугу предсідника та згадала, що після повороту з хворобової відпустки, головний предсідник повідомить всіх про дату засідання Головного Уряду. На питання, хто підписував чеки в часі відсутности головного предсідника, головний секретар поінформував, що він підписував всі чеки, згідно з постановами статуту УНСоюзу, які дають йому право підписувати чеки в часі відсутности головного предсідника.

Уляна Дячук на питання д-ра А. Лозинського в справі відмови помістити у „Свободі" платне оголошення УККА, вияснила, що вона не має нагляду над „Свободою" і про цю справу нічого не знає. Відносно брошурки УНСоюзу, про що запитував Р. Куропась, сказала, що таку брошурку, яка відповідає дотеперішнім „Фактам", приготовляє В. Оріховський. Брошурка, яку підготовляє Марта Кордуба, міститиме загальні інформації про УНСоюз, як братську організацію. Брошурка буде модерно оформлена і охоплюватиме біля 12 багато ілюстрованих сторінок.

В справі розбіжностей між річним фінансовим звітом і звітом Контрольної Комісії, про що питала Текля Мороз, вияснила, що цифри у фінансовому звіті є правильні. Члени Контрольної Комісії дадуть вияснення до цифер, які вони подали. В справі дотацій, публікацій і спортової акції сказала, що в Канаді було виплачено в минулому році на Олімпіяду Поневолених Народів з конта дотацій на спортову акцію суму $1,607. З конта дотацій на публікації було виплачено суму $12,000 на видання книжки про голод в Україні і український голокост.

На прохання Є. Репети, щоб дати вияснення до річного фінансового звідомлення, подала, що бонди там є подані у книжковій вартості (бук велю) за виїмком одного бонду, який не платить відсотків. Вартість того бонду є подана у ринковій вартості (маркет велю). Різниць між загальною книжковою вартістю, а тим, що є подане у річному фінансовому звідомленні, виносить $5,894. Загальна книжкова вартість бондів УНС виносить $32,487,380. Віднявши різницю даного бонду між книжковою вартістю, яка є $19,493, а ринковою вартістю $13,600, що дає $5,894, одержиться суму $32,481,487, що є подане в річному фінансовому звідомленні. „Каммон стакс" є подані у ринковій вартості. Вартість дому УНСоюзу на Ґренд Стріт є подана у книжковій вартості. Відносно організаційних видатків, вияснила, що в її друкованому звіті подано, що у звітовому році є велика різниця у видатках з видатками попереднього року тому, що у звітовому році є подані видатки за виготовлення двох фільмів на суму, яка, згідно з контрактом, виносить $73,125. На суму коштів Окружних Зборів складаються кошти, які покриває УНСоюз за винайм заль, перекуски, кошти дороги представників Головного Екзекутивного Комітету на збори, як теж дієти місцевих членів Головного Уряду, які взяли участь в даних зборах. Сказала, що кошти актуарія є високі — про це вона написала у своєму друкованому звіті. Аналіза грамот є дуже коштовна — вона була переведена у 1979 році, але УНСоюз заплатив за це аж у 1980 році і тому ця сума є подана у звіті. До цього дійшла, на вимогу канадського уряду, перевірка канадських „текс різервс", що знову коштувало УНСоюзові кілька тисяч долярів. У липні 1980 року УНСоюз зірвав контракт з попереднім актуарієм і заанґажував до праці нового, що теж було пов'язане з коштами, бо треба було покрити всі кошти попереднього і частинно заплатити новому актуарієві. З огляду на те, у звітовому році видатки на актуарія були багато вищі, як у попередніх роках.

В дальшому сказала, що Є. Репета, покликуючись на звіт Дж. Балу твердить, що УНСоюз має завелику резерву і питається, що Екзекутива думає з цим зробити. Коли УНСоюз був затягнув високу позичку на будинок, то тоді забезпеченеві власті відтягнули з надвишки резерви суму позички і тоді ця резерва стала УНСоюзові у великій пригоді. Велика резерва не завжди є неґативним явищем для організації. Не було б добре, якщо б ця резерва скоро і високо зростала. Резерва УНСоюзу зростає дуже поволі, а у 1982 році зросту не буде, бо з резерви треба буде покрити високі кошти Конвенції. Екзекутива дискутує справи зросту резерви з актуарієм і навіть з Дж. Балу. Є кілька розв'язок — стейт Ню Йорк дораджував УНСоюзові, щоб цю резерву роздати членам. Виринає питання, кому її роздати — ті члени, які найбільше причинилися до її зросту, вже відійшли. Але теж до зросту резерви причинилися і ті члени, які є тепер найдовше в УНСоюзі. Отже з огляду на те, приготовляючи тепер зміну схеми дивіденди, УНСоюз бере до уваги, що ті члени, які є забезпечені в УНСоюзі найдовше, повинні діставати найбільшу дивіденду. Вона вже має на руках нову схему дивіденди, де члени, які є в УНСоюзі 20 років і довше, будуть діставати два рази більшу дивіденду, як ту, що діставали в минулому році. Актуарій Сем Урда пояснить на цьому засіданні ці справи. В тих справах Екзекутива сама не може винести рішення, бо це є дуже скомпліковані справи і вони забирають більше часу. Цю резерву можна б евентуально вжити на організаційні справи, але з тим треба бути дуже обережним, бо всі видатки мусять бути докладно обґрунтовані.

Відносно закиду, що прибутки є дуже низькі, сказала, що з одного боку є вимога, щоб прибутки були високі, а з другого боку вимагається, щоб давати більше датків на різні цілі, щоб уділювати членам морґеджі на низьких відсотках, щоб розбудувати Союзівку, щоб збільшити видатки на „Свободу", тобто давати на такі цілі, з яких не буде ніяких прибутків. Тут треба рішитися, чи УНСоюз хоче мати більші прибутки, чи хоче дати своїм членам більші бенефіти. Будинок УНСоюзу приносить тільки три відсотки доходу. Коли б УНСоюз мав тепер $8,000,000 то діставав би від них щонайменше 15 відсотків. Але УНСоюз не може тепер відтягнути тих грошей, бо не одержить гіпотечної позички на такій відсотковій стопі, яку може оплачувати. А теж, тепер є фірми, які дають гіпотечні позички на 13 чи 14 відсотків, але заразом вони хотять бути співвласниками даного будинку — до того УНСоюз не хотів ніколи допустити. Теж є багато бондів на низьких відсотках, але це не є її вина, ані попередніх касирів. В тому часі була така відсоткова стопа і таку саму проблему має кожна забезпеченева компанія. Сказала, що старається дуже уважно вимінювати деякі бонди, вважаючи, щоб виміна покрила втрати до часу, коли ті бонди мали б дозріти, а нові бонди мають забезпечення, що їх не відкличуть.

Підкреслила, що вона дуже журиться коштами Конвенції і не бачить можливости їх зменшити. Вона не рішає про число делеґатів на Конвенцію і не усталює висоти дієти. Вона може тільки обстоювати, щоб дієта не була зависока. Плянує зменшити кошти доїзду делеґатів на Конвенцію, організуючи групові перелети, як теж плянує контролювати інші кошти.

На запит Й. Лисогора, чому куповано бонди на нищих відсотках, а банкові УНСоюз платив за позичку „прайм рейт", вияснила, що банкові не платилося найвищої відсоткової стопи — пересічна відсоткова стопа була за цю позичку 13.5 відсотків. УНСоюз був змушений до цього, бо треба було сплатити банкові позичку. Тоді вона написала до всіх власників боргових зобов'язань, щоб вони інвестували в боргове зобов'язання УНСоюзу і багато охочих не було. В цьому році УНСоюз підніс відсотки від боргових зобов'язань до 12% і теж великого відгуку немає. Фінансова ситуація значно змінилася від того часу, коли УНСоюз видав боргові зобов'язання. В тому часі банки платили за цертифікати 6 до 7 відсотків, а УНСоюз платив 8 відсотків. Тепер банки платять значно більше чим 12 відсотків. Другою можливістю сплатити позичку було вжити на те союзові гроші. Але, як усім відомо, забезпеченеві власті дуже зле на те дивилися, коли наша позичка на домі була вища як $8,000,000. УНСоюз обіцяв їм не збільшувати цієї суми позички, але помимо того стейт Пенсильвенія до цього року вимагав від УНСоюзу квартального звіту з праці цілого підприємства так, як звітують комерційні компанії. Щойно в цьому році вони звільнили УНСоюз з квартального звітування.

На питання, чи Екзекутива розглядала справу продажу будинку, сказала, що ця справа виринула дуже недавно — два тижні перед річними нарадами Головного Уряду і цю справу спершу буде розглядати Корпорація Дому, а опісля Екзекутива.

В справі елімінування курсів українознавства на Союзівці, про що питався д-р М. Куропась, вияснила, що на засіданні Екзекутивного Комітету в дні 4-го квітня 1981 року, на якому д-р Куропась не був присутній, виринула справа курсів і головний предсідник сказав, що д-р Куропась поінформував його, що в цьому році він не є зацікавлений вести ці курси. Екзекутива стала перед проблемою, що робити, бо час був короткий. Вона особисто уболівала над малою кількістю учасників курсів. До квітня не було ніяких оголошень про курси і всі побоювалися, що буде мале зацікавлення і з тих причин вирішили в цьому році таких курсів не влаштовувати. На другий рік, коли відновиться програму, курси будуть, але їх треба більше пропаґувати і більше про них писати.

На запит М. Хоманчука, чи ген. Петрові Григоренкові дальше виплачується по $100 місячно, а якщо так, то чому це не є виказане у фінансовому звіті, відповіла, що на бажання і рекомендацію УККА, а спеціяльно на прохання мгр-а Івана Базарка, щоб генералові виплачувати якусь найменшу суму, щоб він міг по 5-ти роках одержувати пенсію Сошел Секюріти, Медікер і всі інші, зв'язані з цим бенефіти, УНСоюз платив йому, як кореспондентові, по $100 місячно. Ця сума є включена до видатків під рубрикою кореспондентів. При цьому заявила, що всі дисиденти одержали від УНСоюзу датки в сумі $1,000 кожний, з Фонду Наглої Потреби. Генерал Григоренко, ані члени його родини такого датку від УНСоюзу не дістали. В часі, коли ген. Григоренко і його дружина були хворі, УККА виплатив їм $1,600 чи $1,700.

На кінець заявила, що вона ніколи не твердила, що Канадське Представництво не є охоплене статутом УНСоюзу, або не хотіла зробити якоїсь виплати тільки через те, що Представництво не є статутове. Також підкреслила, що Екзекутива ніколи не обмежує дискусії в канадських справах. Дискусія триває так довго, як довго дана справа цього вимагає.

Перерва на обід.

ВІВТОРОК — ПОПОЛУДНЕВА СЕСІЯ
год. 3.00 по полудні

Засідання відкрив сен. П. Юзик і сказав, що продовжуватимуться відповіді на запити.

В. Оріховський на запити д-ра А. Лозинського і М. Сороки в справі обіжника з лютого 1981 року вияснив, що до нього телефонували секретарі з різних Відділів і скаржилися, що деякі члени їхніх Відділів роздають під церквами летючки, в яких є критика членів Головного Уряду і цілого УНСоюзу. З огляду на це, для добра УНСоюзу, він був змушений такий обіжник зладити і розіслати. Він не збирався нікого страшити, але сказав, що добрий садівник, коли збирає яблука, то гнилі відкидає, щоб інші не псувалися. Дотепер ще нікого з УНСоюзу не викинено.

Романові Куропасеві сказав, що пересічний вік секретарів є 60 років.

Проф. І. Телюкові заявив, що коли він, чи інший член Екзекутиви повертається зі зборів Округи, всі справи, пов'язані з працею Округи, обговорюють на засіданні Екзекутиви.

Д-рові Б. Футеєві відповів, що Екзекутива цілий час робить заходи, щоб прийняти на працю обласних організаторів. У „Свободі" і „Віклі" постійно йдуть оголошення, що УНСоюз пошукує на працю організаторів. Вже деякі особи були зголосилися, але зразу хотіли знати, яка буде їхня платня. При цьому вияснив справу відходу з праці Теодозія Волошина. Сказав, що Т. Волошин сам йому сказав, що він вже вичерпав усіх проспектів на членів і не має вже більше кого забезпечувати. Це й була причина його відходу з праці, а не, як сен. Юзик сказав, що було якесь непорозуміння між ними двома. Правдою є, що він мав застереження до його видатків, які були високі. Теж були спроби шукати організаторів по Округах. В тій справі він написав був обіжник до голів Окружних Комітетів з проханням шукати за такими людьми. Але й це не увінчалося успіхом.

На запит В. Дідюка, які були причини такого великого спадку членів та які заходи пороблено, щоб цьому запобігти, відповів, що спадок членів почався ще в 1970 році. Навів з американської преси, що членство тратять не тільки братські забезпеченеві організації, але теж і комерційні. А крім того, є велика конкуренція і комерційні компанії стараються зліквідувати братські Союзи. Дальшою причиною є, на його думку, брак природного приросту. Молоді люди працюють у великих підприємствах і там мають високі забезпечення, тому вони не є зацікавлені забезпеченням в УНСоюзі. Висловив однак надію, що ситуація покращає. Теж сварки в українській громаді не допомагають, а причинюються до занепаду. Вияснив д-рові А. Лозинському, що на зборах Нью-Йоркської Округи він був змушений відповісти одному членові, який був нечемний, що йому не залежить, чи він запише до УНСоюзу сина і внуків, бо УНСоюз існував і буде існувати без його сина і внуків. Підкреслив, що цікавим явищем є, що після XIII Конґресу УККА на збори Округ приходить багато більше членів, як будь-коли до того часу. Приходять такі, які давніше не цікавилися УНСоюзом, а тепер приходять на те, щоб робити замішання на зборах і підсичувати непорозуміння. А також того роду заклики, які появилися в „Народному Слові" і в „Гомоні України", тобто, щоб члени переключалися до Народної Помочі, УНСоюзові не допомагають.

Відносно питання, чому розв'язано 344-ий Відділ, вияснив, що в тій околиці, де був цей Відділ, є ще чотири Відділи. Коли секретарка того Відділу померла, короткий час діловодство вела дочка покійної. Але на дальшу мету вона не хотіла цього робити. Він, разом з головою Округи, робили старання, щоб підшукати секретаря, але і це не вдалося і тоді вони рішили перенести членів до поблизьких Відділів.

На питання Анни Гарас, чи він приготовляється на збори Округ, чи на наради голів Окружних Комітетів, відповів, що коли влаштовуватиме наступний раз такі збори, звернеться до неї по інформації і буде їй за них вдячний.

Миколі Хоманчукові відповів, що справа заложення Відділу належить до Екзекутиви — коли Відділ влаштовуватиме збори, тоді напевно його, як члена Головного Уряду і голову Округи, про це повідомлять і на них запросять.

Д-р А. Лозинський ствердив, що В. Оріховський не відповів повністю на ті питання, які були спрямовані до нього, а то не дав вичерпної відповіді в справі його обіжника від 17-го лютого 1981 р., а теж не вияснив, з яких причин уневажнено збори Чікаґської Округи.

В. Оріховський заявив, що членство в УНСоюзі є на добровільній базі. Воно не є рівнорядне з забезпеченням — коли член не є льояльний до організації і діє на її шкоду, він може бути дальше забезпечений в УНСоюзі, але тратить інші права члена, тобто не може мати права голосу і бути вибраним до будь-якого союзового уряду.

Відносно зборів у Чікаґо сказав, що Екзекутива одержала письмовий протест від головної радної Олени Олек, від секретаря 51-го Відділу М. Ольшанського, від секретарки 259-го Відділу Юлії Ґуґлик і спільний протест, який підписали 14 секретарів Відділів. Всі вони заявили, що збори відбулися неправильно. Після того він зателефонував до М. Сороки, повідомив його про те, що одержав протести і просив, щоб він ще раз скликав збори. М. Сорока на це не погодився і тоді Екзекутива вирішила скликати сама другі збори. На кінець додав, що збори в Чікаґо це льокальна справа і наради Головного Уряду не повинні включати її в свою дискусію. Цю справу, на його думку, повинна б евентуально розглядати Контрольна Комісія УНС. Висловив побажання, щоб для добра УНСоюзу цю справу якнайскорше позитивно наладнати.

Повертаючись до питання В. Дідюка, чому число членів спадає, заявив, що коли б кожний член Головного Уряду приєднав бодай 10 нових членів на рік, це видатно причинилось би до зросту УНСоюзу, а теж це було б заохотою до організаційної праці для секретарів.

М. Сорока висловив своє невдоволення з відповіді В. Оріховського — твердив, що він не одержав вичерпної відповіді на свої запити і жадав, щоб В. Оріховський постарався відповісти.

В. Оріховський звернувся з проханням до ведучого нарадами сен. П. Юзика, щоб він вирішив, чи треба дальше дискутувати цю справу, чи передати її до розгляду Контрольної Комісії.

Сен. П. Юзик сказав, що він теж вважає, що цю справу повинна розглянути Контрольна Комісія.

Інж. А. Дорошенко заявив, що він абсолютно не погоджується з пропозицією, щоб цю справу передати до розгляду Контрольної Комісії. Він вважає, що Екзекутива мала повне право скликати другі Загальні Збори.

Сен. П. Юзик піддержав раніше висловлену пропозицію, щоб справу Округи Чікаґо передати до розгляду Контрольної Комісії, бо то є спірна справа.

о. митрат С. Біляк попросив, щоб не продовжувати дискусії, тобто ті, що дають відповіді, не ставили ще додаткових питань.

Р. Куропась також висловив думку, щоб справу Чікаґської Округи передати Контрольній Комісії до розгляду.

Д-р Б. Футей заявив, що Округи не є охоплені статутом. Не знає, на якій підставі Екзекутива уневажнила збори, коли статут цих справ не реґулює.

Сен. П. Юзик завважив, що коли говориться, що у зв'язку зі зборами Чікаґської Округи було порушення певних правил, то Контрольна Комісія повинна цю справу розглянути.

Уляна Дучак додала, що Контрольна Комісія повинна цю справу розглянути, але не виносити ніякого рішення. Вона повинна тільки ствердити, чи Екзекутива поступила правильно, коли зарядила другі збори Округи, чи ні.

Д-р М. Куропась пригадав, що подібний випадок трапився у 1966 році і тоді ціла Екзекутива була приїхала на збори до Чікаґо, розглядала справу і винесла рішення, яке прийнято до відома. Це не є нічого нового, бо вже був прецеденс — Екзекутива має право скликати збори і цього не треба квестіонувати.

Голова Контрольної Комісії д-р Б. Футей заявив, що він погодиться розглянути цю справу тоді, коли на це погодяться теж інші члени Комісії. Контрольна Комісія мусить одержати всю документацію даної справи.

В. Дідюк запитався, котра Окружна Управа Чікаґа тепер діє і відповідає перед Екзекутивою в часі слідства.

Д-р І. Флис заявив, що справа Округи не належить до компетенцій Головного Уряду і не повинна взагалі бути дискутована на його нарадах.

Д-р Я. Падох ствердив, що ця справа належить виключно до рішення Екзекутиви і Головний Уряд не може вмішуватися в ті справи і виносити своїх рішень.

Мгр І. Геврик дав внесок, щоб закрити дискусію на цю тему. Внесок прийнято одноголосно.

Сен. П. Юзик заявив, що дальше слідуватимуть відповіді на питання. Наступний до відповіді був

Ред. Зенон Снилик — він подякував членам Головного Уряду за вибір його в минулому році на пост головного редактора. З перспективи одного року ще не знає, чи це було відзначенням для нього, чи карою.

Зазначив, що головний редактор „Свободи" працює в рямках правильника, що його зладила в 1978 році Спеціяльна Комісія, а затвердив його вибраний в тому ж році Головний Уряд УНСоюзу. Цей правильник визначує специфічні функції Екзекутиви у відношенні до „Свободи". Підкреслив, що всі рішення Екзекутиви є для нього зобов'язуючими. На запит, хто рішає, які статті поміщувати в „Свободі", відповів, що в 99 відсотках рішає він сам, а в деяких випадках він звертається за порадою до затруднених у Головній Канцелярії членів Екзекутиви.

Відносно усамостійнення „Українського Тижневика" вияснив, що таке рішення винесла Екзекутива, про це його поінформовано і він прийняв це до відома. Які причини на це склалися, йому невідомо. Вірить, що це було зроблено в добрій вірі. Сказав, що, на його думку, коли якесь рішення показується некорисним і неправильним, його треба змодифікувати і змінити.

Відносно звідомлень з Окружних Зборів, то згідно з рішенням Екзекутиви, ці речі передається до Організаційного Відділу до перегляду В. Оріховського. Після перевірки головний організатор передає їх до редакції.

У надрукованому листі д-ра Б. Футея трапилася звичайна друкарська помилка, на його думку, цілком припадково. Редакція зразу дала у „Свободі" спростовання. Відносно оголошення про книжку генерала Григоренка, то це був недогляд редакції — оголошення стягнено і вже більше його не поміщувано. Така сама помилка і тільки помилка трапилася у дописі про поїздку д-ра Куропася, д-ра Куляса і Люби Маркевич до Ізраїлю. Виглядає, що при відчитуванні ленти з записувача, хтось із редакторів помішав голоси. Відносно закиду, що не поміщено у „Свободі" статті д-ра М. Ценка, сказав, що ще за часів урядування ред. А. Драгана редакція застерегла собі право, що статті у формі фотокопій може помістити, але не мусить. Стаття д-ра Ценка була у формі фотокопії, а тому, що з правила він розсилає свої статті до різної преси, де вони в більшості появляються, „Свобода", яка хоче мати певний ступінь ексклюзивности, тих статтей не хоче поміщувати. Під ту саму катеґорію підпадає стаття С. Букшованої і багато інших. Щодо статті В. Галія, то в першій мірі вона була задовга, а теж її копії роздавано біля церков. Згадана стаття виходить з мильного заложення, що буцім то „Свобода" обороняла партократійну концепцію ген. Григоренка. Вияснив, що в 1979 році „Свобода" і „Український Тижневик" підкреслили у своїх редакційних статтях, що не погоджуються з його концепцією, але при тому зазначили, що він має право висловлювати свою думку.

На запит В. Дідюка, чи він є вдоволений рівнем „Свободи" відповів, що він стремить до поліпшення її рівня. На твердження, що 6 редакторів на праці у „Свободі" є забагато, відповів, що не пригадує собі, щоб на протязі 19 років його праці в „Українському Тижневику" і „Свободі", будь-коли Контрольна Комісія рекомендувала зменшити число редакторів „Свободи". Навпаки, більшість рекомендацій, як Контрольної Комісії так і Конвенцій, були, щоб збільшити об'єм „Свободи" до 6 чи 8 сторінок, що він і старався робити. Але збільшення сторінок газети вимагає відповідного числа редакторів.

Відносно питання Марії Чучман, чому редакція не скорочує дописів, сказав, що не можна цього робити, бо тоді чиниться кривду даній громаді, тим, що брали участь у імпрезі, а також тому, що писав цю вістку.

Д-рові М. Куропасеві сказав, що йому невідомо, щоб справа перекладу книжки Уласа Самчука „Слідами Піонерів" на англійську мову була під цю пору актуальна. Натомість „Свобода" видасть тепер три книжки, що було започатковане ще редактором-емеритом А. Драганом, а то д-ра Луки Луцева, Любови Коленської і Володимира Барагури. В дальшому, під цю пору актуальним є видання Альманаху УНСоюзу, зладження індексу до „Свободи" та усучаснення поодиноких розділів Англомовної Енциклопедії Українознавства і видання їх окремою книжкою.

Перерва на 15 хвилин

ПРОДОВЖЕННЯ ПОПОЛУДНЕВОЇ СЕСІЇ — год. 4.35

13. ЗВІТ ДЖЕЙМСА БАЛУ

Сесію відкрив і нею проводив дальше **сен. П. Юзик**. Він представив присутнім Джеймса Балу, якого заанґажував у минулому році УНСоюз на те, щоб він розглянув організаційні проблеми УНСоюзу. Це він зробив, зладив звіт і копії цього звіту одержали всі члени Головного Уряду. Підкреслив, що звіт є дуже добре опрацьований і вичерпний. У звіті подав теж способи, як можна ці проблеми розв'язати.

Джеймс Балу подякував за привітання і приступив до пояснення надрукованого звіту. Подав, що УНСоюз має 50 проблем, які треба розглянути і старатися їх розв'язати.

Сен. П. Юзик подякував Дж. Балу за звіт і рекомендації і відкрив дискусію над звітом.

Євген Репета запропонував, щоб наступного дня, тобто в середу, відбути панель на тему цілей і потреб УНСоюзу. Всі присутні погодилися на таку пропозицію.

Д-р І. Флис подякував Дж. Балу за вклад його праці в зладження цього звіту і за його цінні пропозиції. Сказав, що наступного дня Головний Уряд ще раз докладно цю справу продискутує. На цьому закінчено пополудневу сесію.

ТРЕТІЙ ДЕНЬ НАРАД

(Середа, 10-го червня 1981 року)

РАННЯ СЕСІЯ — год. 9.00 рано

Сесію відкрив головний предсідник **д-р І. Флис**. Повідомив, що згідно з бажанням головних радних, відбудеться організаційний панель, темою якого буде звіт Дж. Балу і як можна б його поради примінити до УНСоюзу. Присутні рішили, що панель і дискусія повинні закінчитися о год. 12-ій полудня.

Д-р М. Куропась запропонував склад осіб до панелю, а то: Євген Репета, Тарас Шмагала, Василь Оріховський, Володимир Сохан. Модератор д-р М. Куропась.

Підставою для панелістів і для дискусії був запитник, який складався із 41 точки, що їх вибрав і опрацював, на підставі звіту Дж. Балу, д-р М. Куропась. У висліді дискусії вибрано з нього 12 точок, які на думку дискутантів є найважливіші і найбільш потрібні для покращання організаційної ділянки УНСоюзу. Тими точками є:

1. Вербувати до праці секретарів у віці між 21-40 років.
2. Змодернізувати пропаґандивні матеріяли.
3. Влаштовувати постійні курси для секретарів.
4. Встановити пост крайового директора продажу забезпечення.
5. Влаштовувати вишкільні курси для продавців забезпечення.
6. Зладити плян росту, який включатиме рекомендації продажу, як слідує:
   а) заанґажувати професійного продавця забезпечення, як асистента головного організатора, який вербував би організаторів, вишколював би їх та мав нагляд над ними,
   б) творити по містах аґенції організаторів, визначувати їм квоту членів, визначувати квоту членів для секретарів, складати програму праці для організаторів і секретарів.
7. Скласти стратегію продажу забезпечення для осіб у віці 21-40 років.
8. Виелімінувати подвійні лікарські перевірки.
9. Устійнити цілі і завдання УНСоюзу.
10. Скласти плян, як найкраще використати УНСоюзові резервові фонди ($11,300,000).
11. Устійнити ролю секретарів і заплянувати спосіб підшукування нових секретарів. Поліпшити систему секретарської винагороди.
12. Почати будувати будинок для старших віком тоді, коли стопа відсоткова буде нища і коли будуть повернені гроші з Будинку УНСоюзу.

Вирішено, щоб Організаційна Комісія розглянула ті 12 точок на свому засіданні і прийшла на наради з відповідними пропозиціями.

Перерва на обід

СЕРЕДА — ПОПОЛУДНЕВА СЕСІЯ
год. 2.25 по полудні

ВІДПОВІДІ НА ЗАПИТИ

Сесію відкрив головний предсідник і передав провід нею заступниці головного предсідника **Марії Душник**. Вона попросила ред. Зенона Снилика докінчити відповіді на спрямовані до нього питання.

Ред. З. Снилик на запит д-ра А. Лозинського, хто пише редакційні статті до „Свободи" відповів, що ніяка газета у вільному світі не виявляє прізвищ авторів редакційних статтей. У своєму друкованому звіті він подав склад редакційної Колеґії і вони по черзі пишуть редакційні статті. В дальшому вияснив, що ред. Іван Кедрин одержує винагороду за свої дописи на тих умовах, які встановила Екзекутива в 1980 році. Чи редактор Драган є платний — йому не відомо.

Д-р І. Флис заявив, що він відповість на питання, на яке не відповів ніхто з членів Екзекутиви, а то, хто відлучив „Український Тижневик" від „Свободи". Сказав, що він це зробив у порозумінні з Екзекутивою. На його думку, ред. З. Снилик цілком не потерпів на цьому, а навпаки, краще почувається, що не мусить відповідати ще й за „Український Тижневик". Завжди були непорозуміння між редакторами „Українського Тижневика" і ред. Снилико́м, бо він хотів мати нагляд над статтями, які мали б бути поміщені у „Тижневику", а вони на це не хотіли погодитися і тому, щоб мати спокій, (бо він був хворий в тому часі) він порадився з Екзекутивою і відлучив „Український Тижневик" від „Свободи". В тому він не бачить ніякої злоби супроти ред. Снилика. Коли покажеться, що справи там не є впорядку, він може наново їх получити. Підкреслив, що його взаємини з ред. З. Снилико́м є найкращі.

Д-р Б. Футей запитався, чи відокремлення „Українського Тижневика" від „Свободи" є згідне зі статутом УНС, бо, на його думку, „Український Тижневик" є частиною „Свободи" і головного редактора вибирають головні урядовці.

Д-р І. Флис відповів, що це є згідне зі статутом.

Д-р Б. Футей — на декілька запитів головних урядовців, яка була причина неузгіднення заклику Головної Контрольної Комісії під час річної контролі за 1980 рік, вияснив, що члени Контрольної Комісії дискутували між собою різні справи на протязі декількох днів і не могли дійти до узгіднення. Звичайно так буває, що в останній день контролі члени Контрольної Комісії спільно пишуть заклик. Та саме того дня він захворів і мусів скорше виїхати домів. Мгр І. Геврик запевнив його, що він сам приготує той заклик, з узглядненням в ньому всіх тих справ, які вони порушували. Виготовлений заклик мав бути пересланий всім членам Контрольної Комісії до перегляду, а опісля мав бути поміщений в пресі. Про суперечні справи, на яких не могли погодитися з собою члени Контрольної Комісії, він подав у своєму доповненні до звіту, так, що всі мали змогу прочитати і познайомитися з ними. Подав, що це відносилося до організаційного занепаду УНСоюзу у 1980 році, в якому Союз втратив 1,750 активних членів, до громадської політики головного предсідника і членів Екзекутивного Комітету у відношенні до XIII Конґресу УККА. Сказав, що це теж відносилося до органу УНСоюзу „Свобода", яка, на думку двох членів Контрольної Комісії, неправдиво й односторонно насвітлює та поміщує статті і дописи про події XIII Конґресу. Після того, коли він одержав заяву і заклик, які приготовив мгр І. Геврик, він порозумівся з членами Контрольної Комісії проф. Б. Гнатюком і Проф. І. Телюком і сказав їм, що в приготованих заяві і заклику є поминені деякі речі, про які вони раніше говорили, і тому він напише другий заклик і другу заяву і нехай тоді всі члени узгіднять всі ті дотепер неузгіднені справи. Він так і зробив, і текст був пересланий до всіх членів Контрольної Комісії, як теж до головного секретаря В. Сохана. У супровідному листі він просив їх, щоб вони подали свої завваги до того тексту. До порозуміння він дійшов з проф. І. Телюком, а з проф. Б. Гнатюком він дискутував зміст заяви, яка мала бути поміщена разом із закликом і відносилася до громадської єдности. Після довшої дискусії проф. Б. Гнатюк сказав, щоб він полагодив ті справи з мґр-ом І. Геврико́м. Але з І. Геврико́м було важко скомунікуватися, бо в тому часі він був у шпиталі і на листа не відповів. Скомунікувався з ним аж після того, як він вийшов зі шпиталю. Тоді мґр Геврик заявив, що він не годиться із змістом тієї заяви з огляду на згадані точки і сказав, що він вимагає, щоб у „Свободі" була поміщена та заява, яку зладили і підписали 3 члени Контрольної Комісії. Д-р Футей сказав, що він подав був ще одну пропозицію, яка є в доповненні до звіту і яку він вислав до головного секретаря В. Сохана. Текст заяви він прочитав:

Заява та заклик Головної Контрольної Комісії Українського Народного Союзу

Головна Контрольна Комісія Українського Народного Союзу в складі: Богдан Футей, Іван Геврик, Іван Телюк, о. митрат Степан Біляк та Богдан Гнатюк перевела в днях 21-го до 27-го березня 1981 року перевірку майна, діловодства й організаційного стану УНСоюзу, Видавництва „Свобода", Корпорації Дому УНСоюзу і відпочинкової оселі „Союзівка" за 1980 рік.

Головна Контрольна Комісія ствердила наступне:

1. Майно Українського Народного Союзу зросло на день 31-го грудня 1980 року до суми $45,188,488. Сума зібраних вкладок забезпечення членів за 1980 рік винесла $2,942,404, а відсоткова стопа від усіх інвестицій УНСоюзу піднеслась до 6%. Фінансова господарка УНСоюзу виказує дальше постійний зріст майна, головно завдяки збільшенню відсотків від інвестицій. Основною проблемою є упадок членства, що впливає на зменшення продуктивного фонду, бо приходи з інвестицій вкоротці можуть зупинитися. Технічно Фінансовий Відділ вив'язується задовільно із свого завдання.

2. Кампанія приєднування нових членів у 1980 році дала 2,239 членів із наміченої квоти 4,000 або 56%. Нових членів забезпечено на суму $5,836,000, що виказує пересічну суму забезпечення нових членів на $2,606. З усіх 455 Відділів майже 33% не виявили жадної організаційної діяльности в 1980 році і не приєднали ані одного нового члена.

Основні перешкоди для Організаційного Відділу під сучасну пору є: економічний стан країни, несприятлива атмосфера серед нашої громади та брак постійних чи окружних організаторів. Головна Контрольна Комісія поновлює свої рекомендації посилити організаційну діяльність, застосовуючи нові методи організаційної праці та анґажуючи до неї більше число фахових організаторів.

Головна Контрольна Комісія рекомендує перестати записувати нових членів виключно на акцидентове забезпечення.

3. Рекордовий Відділ полагоджував справи видачі нових грамот, виготовляв звіти і протоколи та переводив облік членства швидко і справно. Він провадить кореспонденцію із секретарями Відділів та членами точно і вичерпно відповідає на всі письмові запити.

4. Редакційний склад „Свободи" та „Українського Тижневика" згідно з пляном поповнено і праця в обох редакціях наладнана. Видавництво „Свобода" вже поповнило свій персонал і закупило потрібні друкарські машини та устаткування. Щоб використати наявні технічні можливості Видавництва, треба збільшити виконування друкарських робіт на замовлення.

Головна Контрольна Комісія звертає увагу Редакції, що наш щоденник є часописом усіх членів УНСоюзу, а це вимагає більшої об'єктивности у поміщуванні матеріялів, які друкуються на сторінках „Свободи".

5. Корпорація Дому УНСоюзу одержала за винайм приміщень в Українській Будівлі суму $1,718,248. Корпорація виплатила УНСоюзові на сплату відсотків суму $228,750, а членам УНСоюзу відсотки за боргові зобов'язання в сумі $386,087. З кінцем 1980 року позичка Української Корпорації Дому УНСоюзу виносила суму $8,000,000 від УНСоюзу, $1,470,000 від Комерційного Банку і $3,862,200 від членів УНСоюзу. Загальне зобов'язання Дому $13,332,200.

Головна Контрольна Комісія закликає усіх членів УНСоюзу набувати боргові зобов'язання в Корпорації УНСоюзу, за які тепер платиться до 12% за шість місяців.

6. Загальний прихід відпочинкової оселі „Союзівка" за 1980 рік дав суму $521,431, а розходи за цей час виносили $525,193, у висліді чого віднотовано недобір на суму $3,762. Тому Головний Екзекутивний Комітет вже затвердив відповідну підвижку цін за побут на Союзівці на черговий сезон. У звітовому році відбувалися на Союзівці зустрічі та з'їзди українських товариств та організацій, табори для дітей, курси українознавства, курс українських танців та тенісова школа. У святкові „Дні Праці" відбулися на Союзівці традиційні тенісові і плавацькі першості Української Спортової Централі Америки й Канади з участю понад 250 спортовців. У 1980 році понад 4,000 гостей провели свої вакації на Союзівці, яка успішно сповняє ролю українського культурного центру з виступами наших мистецьких сил, як старших, так молоді.

7. Головна Контрольна Комісія стверджує, що в часі недуги і відсутности в Головній Канцелярії головного предсідника д-ра Івана Флиса праця Головного Екзекутивного Комітету проходила справно і в належному порядку.

8. В ім'я єдности української громади і добра Українського Народного Союзу, Головна Контрольна Комісія закликає Головний Екзекутивний Комітет призначити і вислати своїх представників до керівних органів УККА.

Український Народний Союз находиться у своєму передконвенційному році! Головна Контрольна Комісія закликає усіх членів Головного Уряду, Членів Окружних Управ, Секретарів та Урядовців Відділів, Організаторів, Делеґатів на 29-ту Конвенцію та членів УНСоюзу йти слідами наших піонерів, які зуміли розбудувати УНСоюз і

поставити основи під цю найбільшу українську організацію у ЗСА та вільному світі — доложити всіх зусиль, щоб передконвенційна членська кампанія була успішною та дала значний приріст у членських рядах УНСоюзу.

Перед Українським Народним Союзом великі та важливі завдання!

Допоможіть Українському Народному Союзові в його так важливій, важкій та потрібній службі Українській громаді і поневоленому, але нескореному українському народові в Україні!

Докладні звіти з річної перевірки із висновками та пропозиціями резолюцій і рекомендацій Головна Контрольна Комісія предложить Головному Урядові в червні ц.р. на річному засіданні.

підписані

Богдан Футей Іван Телюк

Копії пропозиції цієї заяви-заклику він вислав до всіх членів Головної Контрольної Комісії. На вимогу мгр-а І. Геврика, заклик і заява, що їх підписали три члени Контрольної Комісії, появилися у „Свободі", а заява „меншости", тобто та, яку підписали два члени Контрольної Комісії, не була поміщена.

Д-р Богдан Гнатюк вияснив Теклі Мороз розходження в цифрах, які були між фінансовим звітом, а звітом Контрольної Комісії.

о. митрат Степан Біляк з жалем ствердив, що його друкований звіт читав тільки Богдан Зорич, бо він одинокий звернув увагу, що його теперішній звіт різниться від попепердніх.

На питання М. Кальби, як представляється моральний стан Видавництва „Свобода" сказав, що йому трудно відповісти на це питання. Контролю „Свободи" він переводив стисло у бизнесовому аспекті, згідно з вимогами статуту УНС. Переводячи контролю він говорив з усіми редакторами, працівниками адміністрації і друкарні, як теж книгарні, щоб мати правдивий образ. На підставі цих розмов, він зладив звіт, в якому подав теж суґестії і побажання.

Інж. Анатолій Дорошенко на запит М. Сороки у зв'язку зі зборами Округи Чікаґо, чи він є свідомий того, що М. Сорока, як уступаючий голова, не несе ніякої відповідальности за перебіг зборів, сказав, що він знає правопорядок Загальних Зборів. Він критикував М. Сороку за те, що на самому початку зборів, коли теперішній голова Округи М. Ольшанський, як член Верифікаційної Комісії зборів, ствердив, що після того, як він перевірив листу присутніх, побачив, що деякі Відділи прислали були аж вісім делеґатів, що є незгідне з правильником Округи. Присутні на зборах заступник головного предсідника д-р М. Куропась, головна радна Олена Олек і він заявили, що цю справу треба розглянути, бо треба кермуватись правильником Округи. Тоді М. Сорока встав і сказав, що не вважає, що збори повинні брати до уваги правильник Округ, і за це саме він критикував М. Сороку. На друге питання М. Сороки в справі числа представників Відділів на збори, сказав, що кермуючись правильником Округ і статутом УНС, які говорять, що кожний Відділ має право на двох репрезентантів, як теж делеґат Відділу на Конвенцію має право репрезентувати даний Відділ. Знаючи, що в Окрузі немає Відділів, які нараховували б понад 1,000 членів, сказав, що жаден Відділ не може мати більше, як п'ятьох репрезентантів на ці збори. В дальшому сказав, що М. Сорока під час декількох своїх виступів заявив, що такі, як А. Дорошенко, хотять його позбутися тільки тому, що він є членом Визвольного Фронту.

Проф. Т. Шмагала відповів інж. С. Куропасеві на його питання в справі продажу будинку УНС, що над цією справою треба застановитися і добре її розглянути. Його можна б продати у пригожому для цього часі. Пригадав бувшому головному предсідникові Й. Лисогорові, що в часі, коли він ще був предсідником, Український Банк у Філядельфії хотів постійно фінансувати будинок УНС. Він пропонував Корпорації Будинку позичку на 8½ відсотків і ½ відсотка хотів діставати на кошти маніпуляції. Й. Лисогір не був погодився тоді на таку пропозицію, бо хотів, щоб банк дав позичку на 8 відсотків. Сказав, що він вже тоді вважав, що будинок УНС повинен бути постійно фінансований. Вкінці члени Корпорації Дому вирішили, що будинок не потребує постійного фінансування. Він не обвинувачував нікого за цю помилку, бо ніхто не робив її зумисне, але вважає, що ці факти треба подати до відома загалу членів. В дальшому сказав, що Корпорація звернулася з проханням до членів, щоб дали позичку на будинок (Боргове Зобов'язання), даючи за неї на той час корисні відсотки. Але на біржах відсотки дуже зросли і члени почали відтягати свої гроші. Завважив, що ті проблеми будуть розв'язані з хвилиною, коли УНСоюз рішиться дати будівлю на постійне фінансування. Підкреслив, що він абсолютно не радить зразу його продавати, але він є переконаний, що за рік-два вартість будинку дуже зросте. Додав, що під цю пору ніхто не встановив ціни продажу будинку. Як відомо, ціна такого будинку є вповні залежна від приходів з нього. В наступних роках вартість будинку буде багато вища, як та сума, що була вкладена в його побудову. Висунув пропозицію, щоб розглянути можливість продажу цього будинку членам, як співвласникам будинку з обмеженими правами („лімітед партнершіп"). На його думку є багато українських заможних професіоналів, які схотіли б інвестувати свої гроші в будинок УНС.

На цьому закінчено відповіді і приступлено до дискусії. Рішено, на внесення Олени Олек, піддержане д-ром М. Куропасем, що кожний дискутант не може довше говорити, як 5 хвилин. Зладжено листу дискутантів.

Перерва на 10 хвилин

ПРОДОВЖЕННЯ ПОПОЛУДНЕВОЇ СЕСІЇ

11 а. ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТАМИ

Сесією проводила **Марія Душник**. Вона попросила першого зголошеного до дискусії, д-ра Аскольда Лозинського.

Д-р А. Лозинський на вступі заявив, що мусить стати в обороні д-ра Б. Футея і своїй власній тому, що д-р М. Куропась ствердив, що одержав інформації, що вони обидва діють на шкоду УНСоюзу. Другий закид д-ра Куропася був, що вони обидва знищили Валентина Мороза, а третій, це їхня поведінка на Конґресі УККА, яка, на думку д-ра Куропася, була невідповідна, а теж справа звіту більшости і меншости Контрольної Комісії.

Сказав, що на з'їзді ОДВУ д-р М. Куропась публічно заявив, що в УНСоюзі є група бандерівців, яка хоче перебрати УНСоюз, але він, як добрий мельниківець, поборює їх. Підкреслив, що не знати, хто діє на некористь УНСоюзу, вони обидва, чи д-р М. Куропась. Відносно закидів, пов'язаних з Валентином Морозом, зазначив, що його одиноке відношення до В. Мороза було, що він з ним декілька разів зустрічався. Підкреслив, що він дальше настоює на тому, що В. Мороз у своїх політичних переконаннях є абсолютно і цілковито правильний. Проблеми з ним є особистого характеру, характеру як такого, і це причинилося до того, що В. Мороз не є загально прийнятий в українській громаді.

Щодо закидів, що їхня поведінка на Конґресі УККА була невідповідна, сказав, що і він і д-р Футей, знаючи, що місце УНСоюзу було завжди в УККА, вважали, що УНСоюз повинен був залишитися на Конґресі. Тимчасове рішення делеґації УНСоюзу на Конґресі, яку предсідник і члени Екзекутиви вибрали з тих членів, які сліпо їх слухають, не зобов'язувало його, а зобов'язувало його становище Головного Уряду УНС і статут УНС. В дальшому сказав, що для прикладу, хто діє на некористь УНСоюзу, наведе інцидент під час зустрічі д-ра М. Куропася з професіоналами в Канаді. На прийнятті д-р Куропась в часі розмови сказав, що під цю пору УНСоюз має в Головному Уряді 11 бандерівців, на наступній Конвенції може виберуть лише чотирьох, а після того їх взагалі позбудуться з Союзу.

В дальшому сказав, що сен. П. Юзик, дискутуючи про представників Канадського Представництва на Конгрес КУК, заявив, що Канадське Представництво мало своїх представників на Конгрес, а Екзекутива УНС своїх. Коли взяти до уваги, що між представниками Екзекутиви був такий, що навіть не мав права голосу на Конґресі, то треба ствердити, що втручання Екзекутиви в політиканство є абсолютно очевидне.

Висловив своє застереження до відповіді головного секретаря В. Сохана, який сказав, що з огляду на нові вимоги Департаменту забезпечення, нічого не можна було зробити для змодернізування грамот.

Сказав, що його здивувала відповідь Уляни Дячук, яка, на питання, чому вона не дозволила надрукувати платне оголошення УККА, заявила, що вона не мала до цього ніякого відношення. Теж ред. Снилик сказав, що він про це нічого не знає. Підкреслив, що він в це не вірить, бо знає, що Екзекутива УНСоюзу була свого часу заявила дир. Іванові Базаркові, що навіть платні оголошення УККА „Свобода" не буде поміщувати.

Виплачування ген. Григоренкові суми $100 місячно назвав гіпокритизмом, бо УНСоюз не приймає тепер участи в УККА, але виплачує генералові гроші згідно з давніми директивами УККА. При цьому висловив надію, що наступні відповіді ред. З. Снилика будуть більш конкретні, головно тоді, коли буде дискутована справа XIII Конґресу УККА.

Мгр І. Геврик сказав, що, на його думку, звіт д-ра А. Лозинського є тенденційний. У звіті немає нічого сказано про розбудову УНСоюзу, а виключно про політику. При кінці свого звіту він вимагає резиґнації тих головних урядовців, які провадять установу до руїни. Запитав, котрі саме, бо на його думку, і д-р Лозинський і д-р Футей, обидва члени Головного Уряду УНС, будучи на XIII Конґресі УККА, повинні були в першу чергу заступати інтереси УНСоюзу, а не одної партії. В дальшому сказав, що обидва панове кажуть, що після XIII Конґресу УККА УНСоюз почав тратити членів, що важко є тепер організувати членів і що через те вони обидва не зорганізували членів — запитався, скільки членів вони були зорганізували до жовтня 1980 року і після жовтня аж до цього часу.

На твердження, що Екзекутива УНС виповіла війну Визвольному Фронтові, сказав, що в 1979 році провідник Визвольного Фронту Ярослав Стецько написав привіт Українській Народній Помочі, який був поміщений в їхньому офіціозі, в якому закликав членів УНСоюзу переключатися в ряди Народної Помочі. Запитався, чому обидва панове не висловилися тоді і не сказали Ярославові Стецькові, що це не є в порядку, що вони є в Головному Уряді тієї установи. Запитався, хто, на їхню думку, почав боротьбу з УНСоюзом.

Відносно спаду членства УНС, то цей спадок почався вже декілька років тому взад, а не тепер.

Щодо делеґації УНСоюзу на Конгрес КУК, то він здивований таким оборотом справи, бо як йому відомо, то Ліґа Визволення України ставила д-ра Мирона Куропася на екзекутивного директора КУК. Навіть Василь Дідюк піддержував цю пропозицію. А тепер справи виглядають цілком інакше.

Звернувся до д-ра А. Лозинського і сказав: „Беріться, панове, до роботи, закінчіть всю цю дурну сварку, бо то нічого не поможе. Дорогий мій Друже і Брате, дивись у вічі ворогам. Як будете проти себе воювати, України не побачите".

Василь Дідюк сказав, що старався проаналізувати кожний звіт зокрема. Почав від звіту головного предсідника. Ствердив, що були різні труднощі, про які всі знають, але зазначив, що не в тому справа, що річні наради Головного Уряду пересунено на один тиждень, але в тому, що треба було про те скоріше повідомити. В дальшому сказав, що деякі члени Головного Уряду мали застереження до проблем, які заіснували в УНСоюзі з приводу XIII Конґресу УККА — вони писали в цій справі листи до Екзекутиви УНС, але не одержували відповіді на свої листи. Він сам писав два рази в тій справі, але ніколи не одержав відповіді на них.

Про звіт заступника головного предсідника д-ра М. Куропася не може нічого сказати, бо запізно його одержав і не мав часу прочитати.

Порушив справу Канадського Представництва. Підкреслив, що на його думку, Представництво існує на те, щоб через нього допомагати УНСоюзові в Канаді, де є біля 8,000 членів і ними треба цікавитися і опікуватися. Підкреслив, що Канада, це країна з окремими законами, окремою ментальністю і окремою організаційною структурою. Як приклад, навів останній Конгрес КУК, який відбувся дуже культурно. В дальшому сказав, що конечним є видати книжку з нагоди 90-ліття поселення українців у Канаді. Висловив своє застереження до відбутого організаційного панелю, бо поміж панелістами не було представника з Канади, яка, як він уже раніше сказав, має цілком іншу ментальність і організаційну структуру. Підкреслив, що головний секретар В. Сохан у своєму друкованому звіті дуже мудро ствердив, що справа покращання УНСоюзу під організаційним оглядом лежить у людях. Ствердив, що звіт Уляни Дячук був добрий, але він дальше вважає, що як рекордовий, так і фінансовий департаменти треба змодернізувати. Висловив побажання, щоб винагороди секретарям виплачувати своєчасно.

Проф. І. Телюк поділив свою дискусію на три частини, а то:

1) збалянсування організаційних справ
2) спосіб ведення підприємства
3) деполітизація УНСоюзу

до 1. Сказав, що не можна сліпо захоплюватися пропозиціями Джеймса Балу, які він подав у своєму звіті, бо не всі вони можуть бути пристосовані до українського життя. Треба застановитися, яка була роля УНСоюзу в минулому, яка вона є тепер і яка буде в майбутньому. Ці справи вимагають глибшої аналізи і її повинен зробити спеціяліст у тій ділянці, але українець.

до 2. Ствердив, що давня американська система ведення підприємства з гори на долину є вже перестаріла. В УНСоюзі треба перевести аналізу другої системи „з долини до гори". Ця система часами є більш коштовна, як попередня, забирає більше часу, але помагає вишколювати людей в даних ділянках. На його думку, ця система є дуже добра і на часі для українських людей, за якими саме шукає УНСоюз.

до 3. Завважив, що найвищий час погодитися з тим, що українська громада складається з різних політичних угруповань і з того заложення треба до неї підходити, бо вона є джерелом членства для УНСоюзу. На ній є побудоване майбутнє УНСоюзу.

Текля Мороз на вступі підкреслила, що їй є дуже боляче, що останніми часами так виглядає, що нема вже українців, а тільки є бандерівці і мельниківці.

Відносно Канадського Представництва сказала, що вона відчитає виїмки з протоколу засідання Канадського Представництва, а то: Екзекутива УНСоюзу обмежила дії Канадського Представництва, бо було сказано, що не можна скликати ніякого засідання Представництва без апробати вужчої Екзекутиви УНС. Теж не можна скликати його кожного кварталу. Вправді, Головний Екзекутивний Комітет апробував $5,000 на видання книжки п.з. „Альманах — Український Народний Союз у Канаді", але тих грошей не переніс на конто Представництва. Екзекутива УНС апробувала на збирання матеріялів до згаданої книжки суму $1,000, але заявила, що виплатить їх тоді, коли панове Зорич і Дідюк представлять готові до друку рукописи. Щойно тоді Екзекутива підпише з ними контракт. Теж усі видатки Представництва мусять бути апробовані вужчою Екзекутивою. Екзекутива погодилася на покриття деяких коштів, зв'язаних зі святкуванням у Торонто 85-річчя УНСоюзу, але не дозволила на відбуття в тому часі засідання Представництва. Також не можна було відбути такого засідання в часі Конґресу КУК. На згаданий Конґрес Екзекутива делеґувала тільки мгр-а І. Геврика, мотивуючи своє рішення тим, що його участь не буде получена з коштами. Представником УНСоюзу на Конґресі КУК був заступник головного предсідника д-р М. Куропась, а сен. П. Юзик міг бути делеґатом на своє бажання. В дальшому сказала, що Головний Екзекутивний Комітет ставиться з застереженням до плянів праці Канадського Представництва, схвалений бюджет не має ніякого значення, бо Представництво є підрядним тілом і не має означених прав. Екзекутива не дозволяє на те, щоб Канадське Представництво мало окреме банкове конто і відповідало за свій бюджет.

Д-р Б. Футей на вступі заявив, що його дуже турбують деякі статутові натягнення, або іншими словами ламання статуту членами Екзекутиви УНСоюзу. В першій мірі це відноситься до того, що не скликано надзвичайного засідання Головного Уряду, коли, згідно з 33-им параграфом статуту УНС, таке засідання повинен скликати головний предсідник, як є письмове прохання щонайменше 5-ох членів Головного Уряду.

В дальшому підкреслив, що згідно зі статутом, Головний Уряд вибирає головного редактора, який є відповідальний за всі видання, які виходять в рамках „Свободи", і одним з тих видань є „Український Тижневик". Відокремлення „Українського Тижневика" від „Свободи", на його думку, є зломанням статуту. В дальшому сказав, що його затривожило твердження, яке всі присутні тут чули, що статут багато разів був ламаний. Головний предсідник і Екзекутива повинні стояти на сторожі статуту і пильнувати, щоб усі його придержувалися. Теж затривожили його деякі моменти в реферуванні головного секретаря про події, зв'язані з занедужанням головного предсідника, а саме те, що він твердив, що цей випадок не підлягає під „воркменс компензейшен". Заявив, що свого часу він працював у відділі „воркменс компензейшен" міста Клівленду і знає, що всякого роду занедужання на праці, в часі годин праці, якщо вони не є виеліміновані їхнім статутом, підлягають під категорію „воркменс компензейшен". Тому ця справа повинна бути передана до „воркменс компензейшен боард". Передав побажання Клівлендської Округи, щоб члени Екзекутивного Комітету, які відвідують Округи з нагоди річних чи організаційних зборів, не від'їздили зразу після зборів домів, але залишалися ще в даній Окрузі і на місці полагоджували різні організаційні недотягнення чи непорозуміння.

Признав рацію управителеві „Союзівки" В. Квасові, що він почувається самотнім, бо коли довгі роки він звертався до Головного Уряду з проханням, щоб дати йому змогу побудувати для гостей модерний будинок і другий для молоді, його проханням не присвячено уваги.

Відносно звідомлення Джеймса Балу, то, на його думку, це наступний крок для наладнання організаційної проблеми. Але це не перша спроба, бо й перед тим вже були спроби наладнати ці справи. Плянування це одна річ, а переведення їх в життя, це окрема справа. Екзекутива є та, яка мусить доложити всіх старань до того, щоб ці справи були переведені в життя.

На закид д-ра М. Куропася, що він є нельояльний супроти УНСоюзу, вияснив, що його праця в клівлендській громаді є його рекордом. Своєю працею на протязі останніх 10 років він допровадив до того, що в громаді є єдність і повна співпраця. Додав, що добре було б, коли б такий сам рекорд мав і д-р М. Куропась.

М. Кальба на самому вступі сказав, що головний предсідник дуже часто неправильно інтерпретує ролю головних радних і зводить їх до організаторів, бо мірилом для нього є те, скільки кожний з них приєднав нових членів. Запитався предсідника, чи він дав змогу тим радним приєднувати членів. Сказав, що він сам декілька разів звертав увагу головному предсідникові, що занепадає один Відділ його Округи і що він може туди поїхати і приєднати щонайменше 10 членів. Але, на жаль, ані йому не доручено туди поїхати, ані ніхто інщий туди не поїхав. Таке поступовання не заохочує до праці, але навпаки, знеохочує.

В дальшому сказав, що політиканство, яке заіснувало в Екзекутиві УНСоюзу, неперебірчиві напади в „Свободі" на одне середовище, яке, на його думку, є найчисленніше і найбільш здисциплиноване і яке вкладає найбільше праці в українське громадське життя, відштовхують людей від праці для розвитку УНСоюзу. За останній рік УНСоюз почав падати не тільки в членах, але теж фінансово. У звітах членів Екзекутиви немає ніяких порад ані плянів, як цей спадок членів здержати і як дальше поступати. З організаційного звіту виходить, що праця головного організатора зводиться тільки до репрезентування УНСоюзу та участи в зборах Округ. Запитався, чи з'їзд голів Окружних Комітетів, чи курс для 29-ох секретарів врятує теперішню ситуацію. Хотів знати, чому у звітах головного організатора дальше є виказана Центральна Округа, яку він очолює, але ніколи не запрошується його на такий з'їзд, бо, як кажуть, це було б закоштовне. Чому ж тоді не прилучити ці Відділи до необ'єднаних Відділів?

Запитався, чому не прийнято на працю організатора досвідченого в асекураційному ділі чоловіка, якого він ще минулого року поручав УНСоюзові. Дораджував, щоб використати здібності обласного організатора Степана Гавриша, завдяки праці якого Пенсильвенійська Округа приєднала 20 відсотків усіх членів, зорганізованих у 1980 році.

Підкреслив, що дискримінаційне визначування делеґатів на Конгрес УККА ніяк не сприяє у розбудові УНСоюзу. Тільки тоді, коли буде привернене довір'я до УНСоюзу, а „Свобода" служитиме всій українській громаді, можна буде сподіватися, що УНСоюз вдержиться на висоті своїх завдань і буде виглядати так, як він виглядав перед останньою Конвенцією.

На кінець звернувся до всіх тих, які відповідають за виконання схвалених резолюцій, щоб вони подавали у своїх звітах, котрі резолюції були виконані, котрі ні і чому ні.

Д-р Б. Гнатюк підкреслив, що він переглянув усі звіти і з жалем ствердив, як мало є в них позитивної критики. Кожна критика повинна бути спрямована на покращання даної справи. За кожною критикою мусить бути становище і порада того, хто критикує, тобто, що він зробив би в тому напрямі, щоб дану справу покращати і як можна це направити. Самою критикою ніхто не допоможе УНСоюзові. Заявив, що йому болить, що тут дискутується справи, які не мають нічого спільного з УНСоюзом. При цьому, дискусія дуже часто відбувається в образливій формі, говориться про партійництво, політиканство і подібні речі. Вважає, що Головний Уряд УНСоюзу є частиною української громади і несе відповідальність за свою працю перед українською громадою в Америці й Канаді. Висловив побажання, щоб на майбутнє одні одних не ображували, щоб дискусія велася на культурній площині. Завважив, що є брак товариського обміну думками між поодинокими членами Головного Уряду. Звернувся з побажанням до Екзекутиви, щоб перед найближчою Конвенцією приготовила напрямні установи, що було б субстратом до дискусії.

М. Сорока зазначив, що відповіді д-ра М. Куропася і інж. А. Дорошенка його не задоволили. Їхні твердження у багатьох випадках не відповідають правді. Справу Окружних Зборів у Чікаґо передано до розгляду Контрольної Комісії, але виявилося, що В. Оріховський забув у Головній Канцелярії усі документи, які Контрольна Комісія повинна б розглядати. Це проволіче справу. На його думку, до того часу, поки ця справа не буде розглянена, діє та Окружна Управа, яка була вибрана на Зборах в дні 10-го квітня 1981 року.

Р. Куропась підкреслив, що кожний член Головного Уряду, після вибору на пост, присягав, що буде діяти на добро УНСоюзу. Теж сказав, що хотів би бачити, щоб у поодиноких звітах були подані заразом конкретні пляни на майбутнє.

Є. Репета на вступі заявив, що його не вдоволяє додатковий звіт касира УНСоюзу Уляни Дячук, в якому вона подала, що фонди УНСоюзу дали тільки 6% доходу тому, що були різні видатки. На його думку, видатки не мають нічого спільного з цим. Коли б була мова про відношення видатків до приходів, тобто, що приходи є замалі, то тоді таке твердження було б вірне, але коли є мова про те, як працюють фонди УНСоюзу, то це є цілком інша справа. На його думку, причиною того є, що бонди є на низькій відсотковій стопі, морґеджі є на низьких відсотках, а найголовнішим є те, що сума $8,000,000 є інвестована в дім і в 1980 році ця сума принесла всього 3% приходу. Заявив, що не збирається нікого критикувати, але дораджує, щоб тепер до тих справ підходити з більшою увагою і застановою. З власного досвіду знає, що під цю пору є проблема з інвестиціями. Признав рацію Уляні Дячук за те, що вона робить інвестиції не на довше, чим 10 років.

Відносно зменшення коштів Конвенції, порадив скоротити час Конвенції — замість 5-ох днів, відбути її в трьох днях. Не дораджував зменшувати числа делеґатів, бо це статутова справа, а час тривання Конвенції залежить від Головного Уряду.

На закінчення сказав, що він погоджується з Дж. Балу, який у своєму звіті написав, що організаторів треба в терені, бо працю в канцелярії може виконувати одна секретарка.

Анна Гарас порушила справу непідготування головного організатора В. Оріховського до нарад голів Окружних Комітетів, які відбулися на Союзівці, напередодні Річних Нарад Головного Уряду. Не було приготованої програми, ані не було сказано, чому він ці збори скликав. На її думку, це є каригідне.

Д-р Анна Чопик порушила справу відлучення „Українського Тижневика" від „Свободи". Пригадала присутнім, що в часі, коли першим головним редактором „Українського Тижневика" був Степан Шумейко, тижневик був незалежним, окремим від „Свободи". Отже прецеденс вже був і його не створив головний предсідник д-р І. Флис.

В дальшому висловила своє здивування, чому Екзекутива не заключила контракту з фільмовим продуцентом Славком Новицьким, бо можливо тоді цей фільм був би менше коштував.

Д-р М. Куропась висловив своє розчарування з приводу твердження д-ра Лозинського, що він дальше піддержує філософію і політичні переконання Валентина Мороза. Звернув увагу д-рові Лозинському, що В. Мороз при багатьох нагодах критикував УНСоюз і називав його „Маслосоюзом".

Відносно завваження д-ра Б. Футея і деяких інших членів Головного Уряду, що головний предсідник не скликав надзвичайного засідання Головного Уряду помимо того, що статут каже, що він повинен це зробити, коли є вимога щонайменше 5-ти членів Головного Уряду, сказав, що головний предсідник міг скликати, але ніде не є сказано, що він мусів це зробити.

На твердження М. Сороки, що звіти його й інж. Дорошенка з перебігу Окружних Зборів у Чікаґо є неправдиві, сказав, що таке твердження є образливе. З його точки зору, те, що говорив М. Сорока, не відповідає правді.

СОЮЗОВЦІ! КОНВЕНЦІЙНА КАМПАНІЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ВЖЕ РОЗПОЧАЛАСЯ. ЇЇ МЕТА: ПРИДБАТИ 4,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ, ЗАБЕЗПЕЧЕНИХ НА СУМУ 8 МІЛЬЙОНІВ ДОЛЯРІВ! ТІЛЬКИ СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ ТА ПОСТІЙНОЮ І НАПОЛЕГЛИВОЮ ОРГАНІЗАЦІЙНОЮ ПРАЦЕЮ МОЖЕМО ВИКОНАТИ ЦЮ ВЕЛИКУ МІСІЮ ДЛЯ ДОБРА НАШИХ РОДИН, НАШОЇ ГРОМАДИ І НАШОГО НАРОДУ!

Виставка українських вишивок у Чикаґо

Від п'ятниці до неділі, 4-го 5-го і 6-го грудня 1981 року, відбулася цікава виставка вишиваних експонатів Анни Кучми в приміщенні Українського Національного Музею в Чикаґо. Виставку влаштовано за ініціятивою Анни Кульчицької, опікунки народного мистецтва в УНМ, при допомозі Роми Дмитерко.

Виставку відкрив голова УНМ мгр Еміліян Басюк, який в кількох реченнях з'ясував різницю поміж академічним а народним мистецтвом, та познайомив присутніх із виконавцем цих дуже цікавих експонатів А. Кучмою, що побіч родинних зайнять і активної праці в СУА та церковному Сестрицтві, знайшла багато часу на таку велику збірку вишивок на різного роду полотнах і в різних технічних виконаннях.

Продовжуючи програму, голова Музею передав слово п-і Самиці, яка прочитала історичний начерк про еволюцію української вишивки від найдавніших часів до наших днів, що його підготовила А. Кульчицька.

Діяпазон вишиваної тематики дуже широкий і зображує усе те, що було і є близьким, не лише А. Кучмі, але кожній український жінці, чим і з чим вона жила і живе: весела подушка, квітчаста блюзка, розлогий, неначе нива, настільник, делікатні серветки, декоративні торбинки, чепурна спідничка і, обов'язково, оспіваний в піснях рушник, вишитий чорними і червоними нитками, що символізує дорогу життя, встелену любов'ю й журбою.

Глядач із приємністю відчув ту незвичайну гармонію і пов'язання народного мистецтва з виконавцями і аранжерами цієї вдалої виставки. Ця небуденна виставка дала глядачам нагоду не тільки відчути, але і зрозуміти, як тісно народна творчість була і є пов'язана з естетичними потребами української жінки, і як у ній віддзеркалюється буденне і святкове побутове життя народу.

Н.Н.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшла від нас дня 25-го вересня 1981 року

наша Найдорожча МАМА

бл. п.

РОМАНА ЮЗИЧИНСЬКА

Цією дорогою, хочемо зложити нашу щиру подяку Всім, за Їхні молитви, участь у Панахиді та похоронних відправах і вислови співчуття у тяжких для нас хвилинах смутку.

Зокрема сердечне спасибі о. протоігуменові Петрові Малюдзі, ЧНІ і о. Михайлові Перетяткові, ЧНІ за відслуження Панахиди та о. парохові Михайлові Кучмякові, ЧНІ за відпровадження нашої Мами на Вічний Спочинок.

Отцеві Дмитрові Библові, наша щира подяка за духовну опіку через довгих 5 літ Маминої хвороби.

Дякуємо сердечно Марійській Дружині Пань за молитви над домовиною Покійної, а пані Качмар за теплі прощальні слова.

Усім, що зложили пожертви на Служби Божі і датки, та квіти — наша щира подяка.

Дякуємо також похоронному заведенню Литвин і Литвин за зразкове переведення похорону.

Нехай Господь віддячить Усім сторицею.

Доньки:
ЛІДА
ОЛЬГА
ТЕТЯНА

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшов у Вічність, дня 30-го грудня 1981 р. в Трентоні, Н. Дж., народжений на Волині, 15-го серпня 1915 року і похований на Свято-Андріївському православному цвинтарі в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

бл. п.

МАКСИМ АНТОНОВИЧ СКОРУПСЬКИЙ

У невтішному горі, по втраті нашого Найдорожчого Чоловіка, Батька і Діда, бажаємо цією дорогою висловити нашу щиросердечну подяку Усім, хто в часі довгої і тяжкої недуги у якийсь спосіб полекшував терпіння Покійного та підтримував Родину.

Зокрема з глибини наших сердець дякуємо Його Блаженству Митрополитові Мстиславові, що своєю особистою участю так звеличав похоронні відправи у церкві, на цвинтарі і участю на тризні, за такі теплі і зворушливі прощальні слова Владики.

Дякуємо нашому настоятелеві о. М. Галеті за духовну опіку Хворим та за похоронні відправи. Голові консисторії о. протопресвітерові С. Білякові та ректорові Семинарії о. прот. Істочину за співучасть у похороні.

Дякуємо нашому дир. М. Галеті, мол. за спів з парафіяльним хором та всім, що своїм співом звеличили похорон.

Сердечно вдячні достойним лікарям: д-рові Л. Кузьмакові, д-рам Schoen, Weistrod і Ratz, д-рам С. Мікульському, М. Олесницькому, Б. Ворохові, д-рові Т. Крупі. Усі вони робили все, що могли, щоб рятувати чи полекшити тяжкий стан Покійного.

Дякуємо Усім Друзям, які приїхали здалека і зблизька, щоб гідно відпровадити сл. п. Максима в Останню Дорогу.

Особлива наша подяка Голові ПУН-у Українських Націоналістів д-рові М. Плав'юкові та Провідникам Теренів ЗСА і Канади, друзям д-рові Б. Шебунчакові та ів. Шлапакові, та Членам ПУН-у за участь і щирі слова прощання. СВУР—ові за почесну варту коло Покійного. Дякую усім Промовцям (не буду вичислювати імен, бо їх б. 20).

Щиро-сердечно дякуємо нашим Приятелям Л. і інж. М. Белендюкам, Т. і М. Веремієнкам, Л. і сот. В. Середюкам, п. І. Медяникові, п. Р. Куделі, п. А. Чаповській за опіку Покійним Максимом в і поза лікарнею. Нашому щирому Приятелеві О. Сіверському, нашим Дорогим Друзям з Колорадо: п. М. Кротюк, Л. і інж. А. Івашкам, Н. і інж. В. Віничам. Друзям із Міннесоти: Н. і д-рові Є. Міцевичам, В. Станиславові. Дорогим Приятелям із Балтимор: п. Ганні і ген. П. Самутинам, Н. і д-рові В. Романовським, о. А. Булавці з паніматкою, нашим Добрим Сусідам З. і Дж. Маліновським, за Вашу повсякчасну і всебічну підтримку.

Дякуємо Усім Присутнім на похороні.

Велике спасибі Дорогим Сестрицям з головою С. Голінко з нашої парафії за їхню велику працю для приготування тризни.

Дякуємо Друзям-Братам М. і Л. Веремієнкам за підготування похорону та Другові Михайлові Белендюкові за ролю господаря під час тризни та за переведення збірок на добродійні цілі.

Ґроші і списки імен уже вислані до установ, на які були пожертви і там будуть подані імена жертводавців.

Пожертви були на слідуючі цілі:

Визвольний Фонд	$255.00
Українське Слово	490.00
Український Культурний Центр	537.00
Разом	$1,282.00

Велике Спасибі!

Нехай Всевишній винагородить Усіх Вас своїми ласками і щедротами.

У великому горі —

РОДИНА

В глибокому смутку повідомляю Родину і Приятелів, що дня 26-го листопада 1981 р., в Україні, відійшов у Вічність

мій БАТЬКО

бл. п.

ЛЕВКО БАЧИНСЬКИЙ

ПОХОРОН відбувся 28-го листопада 1981 року в селі Козівка, біля Тернополя.

Син — ЕВГЕН БАЧИНСЬКИЙ

Члени 8-го Куреня Пластунів Сеніорів ім. Григора Орлика в Бріджпорті, Конн.

повідомляють Дружину з Родиною та Орликівське Братство, що

в неділю, 31-го січня 1982 р., о год. 10-ій ранку в парафіяльній церкві Покрови Пресв. Богородиці в Бріджпорті, Конн.

о. крилош. ЯРОСЛАВ ШУСТ відслужить

ПАНАХИДУ

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п. Курінного

АНДРОНІКА КОПИСТЯНСЬКОГО

при співучасті Бріджпортської Станиці.

Орликівці:

о. крилошанин ЯРОСЛАВ ШУСТ,
Орлине Око
інж. ВОЛОДИМИР ШУСТ
ВОЛОДИМИР БЕРЕЗОВСЬКИЙ
ЮРІЙ КАТРЕЧКО

ПОДЯКА

Дня 12-го листопада 1981 р. з Волі Всевишнього, відійшов від нас на віки,

наш Незабутній МУЖ, БАТЬКО і ДІДО

св. п.

ВОЛОДИМИР МЕЛЬНИК

Глибоко зворушені виявом пошани до Покійного, складаємо подяку Родині, Приятелям, Знайомим та Представникам Громадських Організацій за численну участь у похоронних відправах та за вислови співчуття.

В першу чергу дякуємо Всч. о. Романові Ревакові за уділення Тайни Єлеопомазання і Всечеснішим: о. д-рові Іванові Біляничеві, парохові церкви Христа Царя, о. митратові Василеві Головінському, та о. Романові Мірчукові за проведення похоронних відправ — Парастасу, Заупокійної Служби Божої та похорону.

Особливо дякуємо Преосвященному Владиці Робертові Москалеві за відправлення заупокійної Святої Літургії у Вашінґтоні, Д. К. — в день похорону, через його відсутність у Філядельфії.

Наша сердечна подяка диригентові п. Петрові Длябозі і Хорові церкви Христа Царя за зворушливий спів під час похоронних відправ.

Ми вдячні Друзям-Ветеранам та Друзям-Пластунам, що своєю присутністю і почесною стійкою з прапорами віддали останню пошану Його Тлінним Останкам.

Дякуємо за щирі і глибокі змістом промови після Парастасу — інж. Я. Гладкому від 10-го Куреня УПС „Чорноморці" і Пластової Станиці у Філядельфії, п. Е. Левицькому від ОМУС-у, панам Б. Тодорові та п. І. Дубілеві від Нашої Української Школи, пані В. Кавці від УЗХ, пані І. Райнер від Злучених Хорів при катедральному храмі Непорочного Зачаття, п. Михайлові Елько від Т-ва Сеньйорів „Осіння Квітка".

Щиро дякуємо за надіслані квіти Родині Покійного з Канади і Ню Йорку, Організації ОМУС-у, Комітетові Прав Людини та співпрацівникам і Управі Senior Wheels East.

Особливо сердечно дякуємо за численні пожертви на Служби Божі за спокій душі Покійного, за пожертви на будову Церкви в Люрді, на Пласт та Український Освітньо-Культурний Центр.

Ми вдячні всім, що відчули наш біль і втрату, висловили нам своє співчуття усно, телефонічно і листовно.

Дякуємо власникам похоронного заведення А. і М. Насевичів за дбайливе переведення похоронів та щирі слова поради.

З висловами глибокої вдячности і проханням про молитви —
ЛІДІЯ — дружина
ІРМНА ЮРЧАК — донька з чоловіком МИХАЙЛОМ і синами
ЮРІЙ — син

Помолімось за наших друзів.

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

за спокій і вічну радість душ померлих Членів Фонду Катедр Українознавства

Впреп. о. протопресв. Іван Ткачук відслужить Заупокійну Святу Літургію в суботу, 30-го січня 1982 року, о год. 10:00 ранку, в УПЦеркві Всіх Святих, в Ню Йорку, Н. Й., за Блаженної Пам'яті:

інж. ОСИПА БАНДЕРУ	ВАРВАРУ ПЛАХТІЙ
МАРІЮ БІЛАНЮК	МИХАЙЛА ПЛАХТІЯ
ВАСИЛЯ ВДОВИНА	ІВАНА СКВІРТНЯНСЬКОГО
ВАСИЛЯ ДАНИЛА	МИХАЙЛА ЯРЕМКА

Всіх Вп. Членів ФКУ просимо про молитви за померших наших друзів. Помоліться в часі відправи Заупокійної Богослужби, щоб поєднатись з нами в поході молитов до Всевишнього за тих, що творили добро.

Вічна Пам'ять Померлим Членам ФКУ!

ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА
ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА (ФКУ)

Український Хор „ДУМКА" в Ню Йорку

Ділимося сумною вісткою з Членами і Громадянством, що відійшов у Вічність

бл. п.

ГРИГОРІЙ ОНИЩЕНКО

ЧЛЕН ХОРУ

Родині Покійного складає щирі вислови співчуття —

УПРАВА ХОРУ „ДУМКА"

НТША придбало будинок для „Дому Культури"

На засіданні президії НТША в Ню Йорку в п'ятницю, 22-го січня ц.р., голова д-р Ярослав Падох і голова Комісії для справи купна нового дому д-р Роман Осінчук подали до відома присутнім, що вже підписано договір купівлі нового будинку з метою перетворити його у справжній Дім Української Культури.

Такою назвою обдаровувано існуючий будинок на 13-ій вулиці і 8-ій Аве в Ню Йорку, але це був глум над поняттям культури, бо до того дому не можна було раніше і, тим паче, тепер запросити когось із чужинців, бо вже вхід до нього, сходи і внутрішнє уладження були і є свідками крайнього убозтва української громади, а тим більше його наукового світу. Очевидно, це не зменшує заслуги засновника і першого голови НТШ св. п. професора Миколи Чубатого, який досяг того, що Український Конгресовий Комітет на протязі довгих років відкладав зі свого скромного бюджету певну суму на купівлю дому. Нарешті, дім для НТША купили і перенесли туди й централю УККА. Коли ж УККА закупив власний дім на Другій авеню в Ню Йорку, НТШ посідало весь дім, але тільки теоретично, бо у практиці треба було звільнити третій поверх й забрати звідтіля бібліотеку й усі шафи, де переховувано приміщені в депозиті архіви різних осіб й установ, бо інженери, а між ними присутній на тому засіданні інж. М. Пежанський, авторитетно заявили, що тягар книжок і всіляких шаф перевищував витривалість структури і матеріялів долівки. Тому всі книжки й архіви перенесено до пивниці, яку висушено відповідними апаратами, та яку проте заливала вода, що протікала з вулиці.

Таким чином, придбання нового дому стало для НТШ пекучою актуальною потребою. Голова окремо створеної Комісії для справи купна дому д-р Р.Осінчук разом із головою Товариства д-ром Падохом, ще з деким із керівних органів та з деякими прихильними НТШ інженерами оглянули дослівно 27 об'єктів. Справа вибору була дуже важкою і складною, бо треба було брати до уваги багато чинників: місце, щоб дім НТШ не був далеко від центру української громади в Ню Йорку, яким є властиво 2-га авеню, так званий „Давнтавн"; щоб у домі було вигідне приміщення для великої бібліотеки і складу власних видань й архівів, та щоб була доступна ціна. Було багато кращих домів, ніж той, що його закуплено, але жаден не відповідав усім трьом засадничим вимогам. НТША зверталося до деяких наших установ і організацій з пропозицією спільно купити кращий, але й дорожчий дім, проте ці переговори з різних незалежних від НТША причин не увінчалися успіхом.

Президія НТША обмежується покищо цією загальною інформаційною вісткою. Закуплений дім знаходиться в надзвичайно догідному і гарному місці — на 4-ій авеню, біля площі Астор, недалеко від високої школи Купер Юніон, із вимріяною комунікацією двома лініями підземки „ІРТ" і „БМТ", поблизу пошти, а також недалеко від Українського Народного Дому, нової церкви св. Юра, кредитівки „Самопоміч" й інших українських установ. У цьому домі був склад книжок, отже він збудований на траверсах, що витримують тягар бібліотеки та складу видань НТШ. Дім порожній, отже, можна негайно розпочати ремонт.

Ціна всіх будинків в Ню Йорку (і в усій країні) надзвичайно підвищені у зв'язку з інфляцією і вкладом грошей у нерухомості, зокрема на згаданому давнтавні.

Треба буде декількох місяців на приготування пляну перебудови всередині і назовні, на затвердження його міським урядом і на саму перебудову. Як тільки фронт будинку стане „репрезентаційним", НТША негайно подасть його світлину. Президія й Управа НТША, найстаршої нашої наукової установи, яка ніколи не користувалася ніякими чужинецькими джерелами доходу, певні, що українська жертвенна громада допоможе влаштувати всередині Дім Української Культури так, щоб там можна помістити велику книгозбірню, архіви, навіть ґалерію образів і щоб українська громада в цій метрополії світу могла пишатися тим, що має дійсно Дім Української Культури з іменем Пробудника української нації.

І. к-н

Програма „Українське Різдво" на телебаченні

Цього року, напередодні українських Різдвяних свят, як і впродовж двох минулих років, сітка телебачення Радіо—Квебек передала зі своїх станцій у Монтреалі, Квебек, Гулі—Оттаві, Руан—Норанді, Вальдорі, Рімускі та Труа-Рів'єр півгодинну програму під заголовком: „Українське Різдво". Цю українськомовну телевізійну програму передавали у рамках програм національних меншостей Квебеку, що відома під назвою „Плянет".

Ініціятором телевізійної програми „Українське Різдво" був мґр Євген Орищук, а режисером Даґмар Таборска.

Програма складалася із трьох частин: коротке введення про перших українських поселенців у Канаді (на підставі книжки Зені Кейван „Величніші, як королі"); Свят-Вечір у домі Ірини і Ореста Павлових у Монтреалі і уривки різдвяного Богослуження в українській католицькій церкві Успіння Божої Матері у Монтреалі з проповіддю о. митрата Івана Гаврилюка та зі співом церковного хору під керівництвом Ростислава Куліша.

У Свят-вечірню частину телевізійної програми „Українське Різдво" входила сама Свята Вечеря з 12-ма [illegible] традиційними стравами, перегляд різдвяних листівок, українські колядки, ялинка і відвідини дітей-колядників з Вифлеємською зіркою.

Коментар і пояснення українською мовою написав Орест Павлів. Текст читали Наталка Опарик-Дідух і Орест Павлів. Переклад тексту на французьку мову зробила Марта Балагутрак.

Телевізійна станція Радіо Квебек у Монтреалі радо випозичає відео-касети, або продає їх по доступних цінах. Заінтересованим програмою „Українське Різдво" слід звертатися на адресу: Mr. Karel Ludvik, „Planete", Radio Quebek, 800 Fullum, Montreal, Que. H2K 3L7.

СТУДЕНТСЬКА ЗАБАВА В СИРАКЮЗАХ

Сиракюзи, Н.Й. — В суботу, 6-го лютого ц.р., о год. 9-ій вечора тут в новій залі української православної церкви св. Луки при 3290 Ворнерс ровд, Ворнерс, Н. Й., Українсьска Студентська Громада при Сиракюзькому університеті влаштовує студентську забаву. До танців гратиме оркестра „Іскра" з Ню Йорку; вступ 8 дол. від дорослих, 6 дол. від молоді. Прибуток призначений [illegible] на потреби українського відділу при згаданому університеті.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

ТУРНІРИ КОПАНОГО М'ЯЧА В ЗАКРИТИХ ЗАЛЯХ

Вже розпочалися зимові турніри копаного м'яча в закритих залях в Ню Джерзі, що проходитимуть на протязі місяців: січня, лютого і березня ц.р. Дня 9-го січня в Арморі Елізабету відбулися ігри І-ої рунди турніру Віторійо Поццо, в якому беруть участь 32 клюби трьох півпрофесійних і аматорських ліг в Ню Джерзі і Ню Йорку. Як і в минулих роках українців репрезентує І-ша дружина УСВТ „Ч.Січ" з Нюарку.

В перших змаганнях „Січовики" відбули зустріч з доброю технічною дружиною „Бразилія" з Ню Джерзі, яку закінчили ремісовим вислідом 0:0. Усі ігри цього турніру відбуватимуться в суботи вечорами між годинами 5-ою та 11-ою. У складі „Ч. Січі" виступають: М.Хамуляк, В.Науменко, Ю.Бакун, В.Ткач, Б. Бакун, М.Микуляк, А.Бакун, М.Фарміґа, Р.Ганич, І. Чижович і А.Охрименко - провідник.

Чотири молодші дружини „Ч. Січі" беруть участь в турнірі „Адідас-Куґарс", ігри якого проходять кожної неділі в двох середніх школах у Мейплвуді. В І-ій юнацькій дивізії цього турніру виступають дві дружини „Ч. Січі". Перша дружина відбула вже одні змагання з клюбом „Едісон", які виграла вислідом 5-3. Переможні ґолі в цих змаганнях здобули: Вендленд - 2, Савул і Ніщот. Крім них, у складі дружини виступають: Д.Василак, Р.Василак, А.Пенцак, В.Шевчук, Ю. Презимірський, Ю.Ґбур і О.Калинович. Провідником дружини є Р.Презимірський. Друга дружина в складі молодших юнаків досі відбула дві зустрічі, в яких зазнала дві поразки з клюбом „Спартанс" 1-7 (єдиного ґоля для „Січі" стрілив Ю. Ґбур) і з клюбом „Едісон" 1:3 (почесного ґоля для „Ч. Січі" стрілив Т.Сергіїв). У складі тієї дружини виступають теж: І.Нищіт, З.Іванків, В.Федоренко, брати Матвіїшини, Порило і Маканрій. Провідник дружини Андрій Ґбур.

Учнівська дружина в своїх других змаганнях з клюбом „Куґарс" ремісувала вислідом 5:5. Ґолі для „Ч.Січі" здобули Т.Бортник 2, Б. Ґбур, Т. Федоренко і Р.Фавило. Крім них, у складі виступають: Медюх, Я. Твардовський, Я.Павлик, М. Кравчук, Б.Науменко, А. Ворох, Б.Полянський, О. Ролянд і Л.Луценко. Провідник Б.Кравчук.

Новацька дружина в своїй групі після перемоги в першій рунді зазнала поразки в других змаганнях з клюбом „Монтклер" вислідом 2:4. Ґолі для наших наймолодших здобули: Т.Федоренко і А.Ролянд. Крім них, у складі тієї дружини змагаються: Т.Науменко, С. Презимірський, Ю.Ворох, Ю.Іванків, О.Василак, І.Іваськів, П.Полянський, Я.Світличний, Г.Сергіїв і брати Боднєвичі. Провідник Богдан Іванків.

(от)

СПОРТОВА ШКОЛА УСВТ „Ч.СІЧІ" У 1982 РОЦІ

Управа УСВТ „Ч.Січ" повідомляє зацікавлених батьків, що цьогорічна Спортова Школа нашого Товариства відбудеться знову на протязі чотирьох тижнів в часі від 18-го липня до 14-го серпня на оселі УБСоюзу „Верховина" в Ґлен Спей, Ню Йорк. Як і в попередніх роках директором вишколу і головним інструктором копаного м'яча буде Ігор Чупенко, який матиме до помочі ряд найвизначніших українських тренерів і асистентів в ділянках: копаного м'яча, відбиванки, тенісу і інших ділянках спорту.

На численні прохання батьків третього, четвертого поколінь, як також багатьох мішаних подруж, Управа Т-ва і Комітет Спортової Школи вирішили в цьому році приймати теж тих дітей українського походження, які не володіють українською мовою. Вишкіл з тими дітьми проводитиметься двома мовами. Бажаючі вивчати українську мову матимуть до диспозиції професійну учительку.

Українські спортові товариства і клюби, які вишлють понад десять учасників, — дівчат і хлопців, — матимуть певні знижки, не зважаючи на те, що оплата до Спортової Школи „Ч. Січі" є майже наполовину менша в порівнянні з подібними американськими спортовими таборами. Як відомо, Спортова Школа „Ч. Січі" була відзначена офіційними спортово-виховними організаціями, як українськими, так і американськими, за високий рівень спортового вишколу. По дальші інформації і аплікації вже можна звертатися на адресу: Ukrainian Sports School, 680 Sanford Ave, Newark, N.J. 07106.

Пресова Служба

ВІСТКИ З УКРАЇНИ

Тижневик „Франс Футболь", як щороку, подав список найкращих футболістів Европи за 1981 рік, в якому є теж найвизначніший змагун київського „Динамо", „бомбардир" Олег Блохін. Два інші найвизначніші змагуни з СССР, відзначені цим тижневиком, походять із столиці Грузії Тбілісі з місцевого клюбу „Динамо", ними є: Рамез Шенгелія і Олександер Чівадзе. Трофей „Золотий м'яч" цим разом дістав змагун з клюбу мюнхенської „Баварії", 26-річний Карль-Гайнц Румменіґґе. Свого часу цим трофеєм був відзначений згаданий вже Олег Блохін. Між найкращими в Европі подані ще: П.Брайтнер і Б. Шустер (обидва зі Західньої Німеччини), М.Плятіні (Франція), Д.Зоф (Італія), Л.Ґрейді (Англія).

НАЙКРАЩІ ТРЕНЕРИ ЛЕГКОЇ АТЛЕТИКИ В УКРАЇНІ

До першої десятки тренерів легкої атлетики в Україні за 1981 рік ввійшли: А. Бондарчук (Київ), М.Сташків (Львів), В.Солдаткін (Донецьке), Л.Місик (Київ), Ю.Домовський (Одеса), В. Сафонов (Київ), Ю.Кобляків (Київ), К.Окрайченко (Київ), І.Леоненко (Київ) і Л.Гордієнко (Київ). Згадані українські професійні тренери вишколюють талановитих українських легкоатлетів, осяги яких на світовій спортовій арені йдуть на конто Росії під маскою СССР.

В ПАЛЕРМО, СИЦИЛІЯ, ВІДБУВАЄТЬСЯ ПРОЦЕС проти провідних родин на Сицилії, які очолюють сицилійську мафію й займаються торгівлею героїни та інших наркотиків до різних країн у світі, а в першу чергу до ЗСА. На доставі наркотиків до ЗСА обвинувачені, згідно з обрахунками державних слідчих органів і прокуратури, заробили останнім часом понад 600 мільйонів долярів.

З діяльности Осередку НТШ в Чикаґо

Чикаґо, Ілл. (М.С.)—Відновлений ще у 1977 році д-ром Юрієм Мачуком, а в 1980/81 роках очолюваний д-ром Василем Маркусем осередок НТШ в Чикаґо почав у проводі з новою управою восени 1981 року продовжувати свою діяльність, яка за останніх п'ять років записалася доволі гарними успіхами.

Першою імпрезою минулорічного осіннього сезону чикаґського Осередку було відзначення 13-го листопада разом з Дирекцією місцевої філії УКУ—35-річчя ліквідації Української Католицької Церкви в Галичині. Основну і відповідно задокументовану доповідь на цю тему виголосив д-р Павло Сениця. Перед доволі численною публікою він розгорнув картини тих подій 1946 року, які довели до насильної ліквідації Української Греко-Католицької Церкви в Галичині (а згодом і на інших західньо-українських землях), яку совєтська влада підкорила московській патріярхії. Після доповіді відбулась цікава дискусія на цю тему.

Другою в тому ж сезоні була доповідь заступника голови Осередку і дослідника історії української медицини д-ра Павла Пундія—„До історії всеслов'янського лікарського союзу та участи українських лікарів у ньому. Доповідач поділився з присутніми своїми дослідженнями історії формування лікарських товариств слов'янських народів ще з часу т.зв. „Весни народів" у 1848 році, а згодом створення на переломі XIX-XX сторіч Всеслов'янського Лікарського Союзу. Основною ціллю доповіді було показати, як провідні українські лікарі-науковці з великим трудом і здебільша безуспішно промощували собі шлях, бо шукали визнання їх як окремої національної групи як на арені самої федерації слов'янських лікарів, так і під час міжнародних лікарських конґресів.

Між заслуженими піонерами цього руху за признання етнічного статусу українським лікарям-науковцям були такі вчені дослідники як д-р Іван Горбачевський, професор лікарської хемії на Празькому університеті, доктори Т.Гвоздецький і В.Кобринський з Галичини, д-р Е.Кобринський з Відня; д-р Шмігельський з Франції; д-р В.Сіменович з Чикаґо.

Згодом їх працю в цьому напрямі продовжали інші лікарі-діячі. На жаль, всі ці заходи не знайшли ні признання, ні одобрення з боку інших (тоді теж бездержавних) народів, як, наприклад, поляки чи чехи.

Д-р Пундій накреслив теж коротко історію Українського Лікарського Товариства, заснованого в 1910 році, і його наукову та видавничу діяльність.

Перед цією доповіддю і після неї присутні мали змогу познайомитись з цікавими і маловідомими та рідкісними сьогодні виданнями української професійної медичної літератури.

КОНЦЕРТ В УКРАЇНСЬКОМУ ІНСТИТУТІ

Ню Йорк, Н. Й. — В неділю, 7-го лютого ц.р., о год. 3-ій по полудні, тут в приміщенні Українського Інституту Америки, при 2 Схід 79-та вулиця відбудеться концертова серія українських композиторів — концерт тріо камерної музики „Калина" в складі: Галя Стрілець — скрипка, Нестор Цибрівський — віольончеля, Тома Гриньків — фортепіян. Будуть виконані твори Василя Барвінського, Віктора Косенка, Нестора Нижанківського.

ВШАНУЮТЬ Г. КИСТАТОГО

Парма, Огайо. — Цієї неділі, 31-го січня ц.р., тут в залі при парафії св. Володимира, при 5913 Стейт ровд, відбудеться ювілейний бенкет для вшанування кобзаря, композитора і диригента Григорія Китастого з нагоди 75-ліття з дня народження. Після формального обіду буде мистецька програма. Вступ на бенкет 15 долярів від особи; товариська зустріч о год. 4-ій; обід о год. 5-ій по полудні.

Пресовий Фонд „Свободи"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми

ЛИСТА Ч. 3

Ім'я, місцевість	Сума
В. Новотна, Делрей Біч	20.00
Р. Заплітний, Бетл Крік	12.00
Н. Крук, Бруклин	12.00
П. Кучкуда. Брік Тавн	10.00
В. Василишин, Віндгем	7.00
М. Войтович, Медісон	7.00
Р. Діденко, Лос Анджелес	7.00
А. Качала, Олд Брідж	7.00
Я. Музичка, Кентон	7.00
Б. Полець, Міннеаполіс	7.00
І. Сенечко, Анґола	7.00
Д. Хоман, Вінніпеґ	7.00
С. Череватюк, Маямі	7.00
Д. Бобеляк, Нюарк	5.00
М. Гаманюк, Філядельфія	5.00
А. Ґудзяк, Сиракюз	5.00
Ю. Пазуняк, Вілмінґтон	5.00
Г. Половінко, Парма	5.00
Д. Томащук, Кенсас Сиґі	5.00
С. Бобиляк, Кліфтон	2.00
О. Багнівський, Елкгарт	2.00
Ґ. Бараник, Воррен	2.00
Б. Барнай, Лорейн	2.00
А. Білецька, С. Плейнфілд	2.00
Р. Бойчук, Елізабет	2.00
Г. Вавелко, Міннеаполіс	2.00
М. Возняк, Гаммонд	2.00
З. Воробець, Нюарк	2.00
Б. Галаган, Ню Йорк	2.00
Н. Гафткович Гартфорд	2.00
П. Глива, Ансонія	2.00
Р. Грабець, Вудловн	2.00
К. Грабовецький, Трентон	2.00
Е. Гречило, Лонґ Айленд Сиґі	2.00
Р. Гривнак, Гемґремк	2.00
М. Гавур, Кент	2.00
В. Ґіна, Ню Гейвен	2.00
П. Ґут, Юніон	2.00
А. Давиденко, Бруклин	2.00
М. Дембіцький, Гарвуд Гайтс	2.00
Г. Дзіка, Вудгейвен	2.00
В. Дмитришин, Колонія	2.00
А. Долінай, Філядельфія	2.00
Я. Дячун, Чикаґо	2.00
М. Захарко, Менвіл	2.00
Л. Зобнів, Бінґгемтон	2.00
А. Жуковський, Воррен	2.00
В. Іванович, Севен Гіллс	2.00
І. Карашівський, Гартфорд	2.00
А. Каркоць, Ст. Пол	2.00
В. Кий, Валінґфорд	2.00
В. Кліш, Філядельфія	2.00
Г. Клименко, Кліфтон	2.00
Д. Коваль, Чикаґо	2.00
В. Кокорудз, Овіґо	2.00
З. Комоницький, Бівер Фолс	2.00
Я. Конопада, Медісон Гайтс	2.00
В. Корж, Балтимор	2.00
Т. Королишин, Олін	2.00
В. Кравчук, Ірвінґтон	2.00
Н. Краєвський, Гілсайд	2.00
І. Крат, Гілсайд	2.00
А. Куницька, Ню Йорк	2.00
А. Куцан, Чикаґо	2.00
М. Лаврун, Бруклин	2.00
В. Левицький, Мейплвуд	2.00
М. Литвинець, Рочестер	2.00
М. Любезний, Норвуд Парк	2.00
Г. Макух, Розліндейл	2.00
С. Маріяш, Елкгарт	2.00
В. Миська, Чикаґо	2.00
А. Моцьо, Чикаґо	2.00
М. Нечепоренко, Джеферсон	2.00
М. Ортинський, Тонаванда	2.00
П. Палашевський, Гарісбурґ	2.00
П. Підстригач, Лонґ Айленд Сиґі	2.00
Е. Пітик, Лічбурґ	2.00
Ю. Плакс, Піттсбурґ	2.00
І. Полянський, Елізабет	2.00
Л. Рудакевич, Чикаґо	2.00
П. Сахневич, Асторія	2.00
Й. Серафин, Елмгурст	2.00
А. Сидоряк, Брансвік	2.00
І. Скакун, Говел	2.00
А. Соколів, Гемтремк	2.00
С. Солдан, Наслє	2.00
Д. Стахів, Мідлсекс	2.00
Й. Сташків, Мейплвуд	2.00
І. Струк, Філядельфія	2.00
В. Табачук, Клірвотер	2.00
М. Теслюк, Парма	2.00
В. Третяк, Вудгейвен	2.00
Т. Федишин, Честер Спрінґс	2.00
В. Хома, Бікон	2.00
О. Черник, Бала Синвид	2.00
А. Шкрабалюк, Ґлен Спей	2.00
С. Щеплоцький, Лорейн	2.00
Е. Ярмолюк, Сомерсет	2.00
Й. Яцишин, Клівленд	2.00
С. Тимків, Флашінґ	1.00

„Американський кружок"...

(Закінчення зі стор. 2)

рецький був обраний його скарбником.

Отець Павло Тимкевич

Восьмий член „Американського Кружка" був о. Павло Тимкевич. Він, відразу по приїзді в 1898 році, поїхав до Едмонтону, Альберта, де обслуговував українських поселенців — фармерів у терені приблизно один рік. Повернувшись до З'єднаних Стейтів Америки, він оселився в Йонкерсі, Н. Й. Це його назвала Еміли Балч, відома вчена і знавець американської еміґрації, „одним з наймудріших слов'янських провідників, якого я будь-коли зустрічала."

Отець Тимкевич посвятив усе своє життя справі освіти русько-української дітвори і молоді. Він зорганізував американський перший відділ „Січі" в 1902 році і першу „Бурсу" для школярів у 1904 році. Подібно до о. Ардана, його праця однак дуже часто йшла в розріз з бажанням ієрархії латинського обряду, тому він вже в 1899 році був відлучений від Церкви за те, що організував русько-українську парафію без санкції місцевого римокатолицького єпископа.

Такий був „Американський Кружок". Такі були вони. Я міг би писати значно більше про цих мудрих, енергійних, незвичайно здібних духовників-піонерів, але і так чимале місце займає в газеті мій есей. Тому закінчую свої спогади-міркування: в час, коли наша громада поділена навпіл; в час, коли виглядає на те, що в нас є криза проводу — брак провідників; в час, коли дрібні люди думають дрібні думки і утворюють дрібні схеми, — наша громада потребує велетнів. Велетнів, хто міг би надхнути нас; велетнів, які вміли б помірятися з супротивними силами; велетнів, які показали б нам, як це чинити.

Ми мали таких. Мали у своєму минулому. Вони називалися „Американський Кружок".

НЕ ТЕ ІМ'Я

У дописі „Український фестиваль в Атланті" („Свобода" ч. 247 з 31-го грудня 1981 року) ім'я бандуриста Потапенка має бути Петро, а не Павло, як помилково подано. — Ред.